

RP 178/2009 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice och vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att lagen om offentlig arbetskraftsservice, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, sjukförsäkringslagen, lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om pension för arbetstagare, folkpensionslagen, lagen om sjömanspensioner, lagen om pension för företagare, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, inkomstskattelagen, lagen om statens pensioner och lagen om kommunala pensioner ändras.

Det föreslås att de bestämmelser i lagen om offentlig arbetskraftsservice som gäller utbildningsstöd under arbetskraftspolitisk vuxenutbildning upphävs. I lagen om offentlig arbetskraftsservice ska det föreskrivas om arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån för att arbetssökande ska ha ökade möjligheter att förbättra sina sysselsättningsfärdigheter genom att studera. Avsikten är att arbetslöshetsförmån och ersättning för uppehälle ska betalas under både

arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och arbetssökandes frivilliga studier.

Det föreslås att den ersättning för uppehälle som betalas under tiden för arbetskraftspolitiska åtgärder och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån höjs med en euro. Vidare föreslås att den ersättning för uppehälle som betalas vid åtgärder och studier utanför pendlingsregionen höjs med två euro.

Dessutom föreslås det att man avstår från att bevilja sysselsättningsstöd under arbetslivsträning till dem som är berättigade till arbetslöshetsdagpenning. För tid i arbetslivsträning ska det i stället för sysselsättningsstöd betalas arbetslöshetsdagpenning och ersättning för uppehälle.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2010.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 Inledning.....	4
2 Nuläge	4
Utbildningsstöd och utbildningsdagpenning	4
Studiernas inverkan på rätten att få arbetslöshetsförmåner	6
Arbetslivsträning	6
Ersättning för uppehälle.....	7
Giltig orsak att lämna arbetet.....	7
3 Målsättning och de viktigaste förslagen	8
Arbetsökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån	8
Arbetslivsträning med arbetslöshetsdagpenning	9
Ersättning för uppehälle.....	10
4 Propositionens konsekvenser	10
4.1 . Ekonomiska konsekvenser.....	10
Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och arbetsökandes frivilliga studier.....	10
Arbetslivsträning	10
Ersättning för uppehälle.....	11
4.2 . Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	11
4.3 . Samhälleliga konsekvenser.....	12
5 Beredningen av propositionen.....	14
5.1 . Beredningsskeden och beredningsmaterial.....	14
5.2 . Remissyttranden och hur de har beaktats	14
6 Samband med andra propositioner	15
DETALJMOTIVERING.....	16
1 Lagförslag.....	16
1.1 . Lag om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice.....	16
6 kap. Tjänster för kompetensutveckling	16
7 kap. Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag	16
9 kap. Arbetsökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån .	16
10 kap. Ersättning för kostnader för uppehälle	21
12 kap. Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner	23
13 kap. Sökande av ändring	23
1.2 . Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	24
1 kap. Allmänna bestämmelser	24
2 kap. Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner	24
11 kap. Bestämmelser om verkställighet	24
1.3 . Lagförslagen 3 — 2	25

2	Närmare bestämmelser och föreskrifter	25
3	Ikraftträdande	25
4	Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	26
LAGFÖRSLAG		
	1. lag om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice	28
	2. lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	35
	3. lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner	37
	4. lag om ändring av sjukförsäkringslagen	38
	5. lag om ändring av 61 a § i lagen om olycksfallsförsäkring	40
	6. lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	41
	7. lag om ändring av 34 och 70 § i folkpensionslagen	43
	8. lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	44
	9. lag om ändring av 2 och 70 § i lagen om pension för företagare	45
	10. lag om ändring av 28 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	46
	11. lag om ändring av 93 § i inkomstskattelagen	47
	12. lag om ändring av lagen om statens pensioner	48
	13. lag om ändring av lagen om kommunala pensioner	49
BILAGA		
PARALLELLEXTETER		
	1. lag om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice	50
	2. lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	64
	3. lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och lag rehabiliteringspenningförmåner	67
	4. lag om ändring av sjukförsäkringslagen	69
	5. lag om ändring av 61 a § i lagen om olycksfallsförsäkring	72
	6. lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	73
	7. lag om ändring av 34 och 70 § i folkpensionslagen	76
	8. lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	78
	9. lag om ändring av lagen om pension för företagare	81
	10. lag om ändring av 28 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	83
	11. lag om ändring av 93 § i inkomstskattelagen	84
	12. lag om ändring av lagen om statens pensioner	85
	13. lag om ändring av lagen om kommunala pensioner	87

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I propositionen föreslås att lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) och vissa andra lagar ändras. De förslag som gäller förmåner under arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och arbetssökandes frivilliga studier samt utbetalning av arbetslöshetsdagpenning och ersättning för uppehälle i stället för sysselsättningsstöd under arbetslivsträning baserar sig på det förslag till centrala riktlinjer för helhetsreformen av den sociala tryggheten som kommittén för en reform av den sociala tryggheten (SATA-kommittén) lade fram i januari 2009. I regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering har det överenskommit att arbetslösa arbetssökande ska sporras att vara aktiva genom bättre ersättning för uppehälle.

I enlighet med regeringsprogrammet verkställs en totalreform av den yrkesinriktade vuxenutbildningen, där bland annat förmånerna för tid i utbildning förtydligas. Ledningsgruppen AKKU, som tillsatts av undervisningsministeriet för att förbereda totalreformen, har lämnat sitt ställningstagande om principerna för reformen av de studiesociala förmånerna för vuxenstudier till SATA-kommittén. Enligt AKKU-ledningsgruppens ställningstagande utvecklas det nuvarande komplicerade förmånssystemet för vuxenstudier, som är svårbegripligt för användarna, så att det blir ett okomplicerat system som sporrar till utbildning. Yrkesverksamma och arbetslösa kommer också framöver att ha skilda stödsystem. För tiden i utbildning ska det betalas vuxenutbildningsstöd till yrkesverksamma och arbetslöshetsförmån till arbetslösa. Ändringen gör det möjligt att i ännu större utsträckning än för närvarande använda arbetslöshetstiden till studier.

Arbetsmarknadsorganisationerna framställde i januari 2009 ett förslag om pensionspolitik och utkomstskydd för arbetslösa för 2009–2014. I förslaget ingår principen att det betalas ut förhöjd arbetslöshetsdagpenning för de första 200 dagarna i en aktiv åtgärd. De aktiva åtgärder som berättigar till förhöj-

ningen är arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, arbetsprövning, arbetspraktik, arbetslivsträning, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och frivillig utbildning. I syfte att verkställa arbetsmarknadsorganisationernas förslag föreslås att det för tid i arbetslivsträning ska betalas arbetslöshetsdagpenning i stället för sysselsättningsstöd till dem som är berättigade till arbetslöshetsdagpenning.

2 Nuläge

Utbildningsstöd och utbildningsdagpenning

Enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice och lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) kan försörjningen under arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och arbetslösa arbetssökandes frivilliga studier stödjas ekonomiskt med utbildningsstöd, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning.

Under arbetskraftspolitisk vuxenutbildning betalas utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd samt ersättning för uppehälle till de studerande. Bestämmelser om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt utbildningsstöd och ersättning för uppehälle som betalas under utbildningen finns i lagen om offentlig arbetskraftsservice och bestämmelser om arbetsmarknadsstöd i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. År 2008 betalades det för tid i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning ut utbildningsstöd till sammanlagt 35 700 studerande och arbetsmarknadsstöd till sammanlagt 36 900 studerande.

Rätt till utbildningsstöd har studerande som fyllt 17 år och som, när de inleder utbildningen eller blir arbetslösa, uppfyller det arbetsvillkor som förutsätts för arbetslöshetsdagpenning. Dessutom krävs att personen inte har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden. Utbildningsstödet är ingen arbetslöshetsförmån, så det kan betalas också till andra än arbetslösa. Utbildningsstödet betalas antingen som förtjänststöd eller som grundstöd. Studerande har rätt till förtjänststöd, om de enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigade till arbetslöshetsdagpenning. Studerande som är arbetslö-

sa, permitterade på heltid, berättigade till jämkade arbetslöshetsförmåner eller som hotas av arbetslöshet har rätt till förtjänststödet förtjänstdel. Studerande som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska betraktas som företagare på heltid har inte rätt till förtjänstdelen. För utbildningstiden betalas grunddagpenningens förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel utan hinder av maximitiden på 150 dagar. Det har inte föreskrivits någon maximitid för utbildningsstöd och stödet räknas inte in i maximitiden för arbetslöshetsdagpenning.

Utbildningsstödet är lika stort som den arbetslöshetsförmån som personen skulle ha rätt till vid arbetslöshet. Andra inkomster påverkar utbildningsstödet på ett annat sätt än arbetslöshetsförmånen. Utbildningsstödet inbegriper ett skyddat belopp, och av de inkomster som överstiger det skyddade beloppet beaktas 80 procent. Det skyddade beloppet är 127 euro i månaden eller 118 euro under en period av fyra veckor. Alla inkomster som beaktas har samma inverkan. I fråga om arbetslöshetsförmåner dras de sociala förmånerna av som sådana och när det gäller löneinkomster dras det av 50 %.

Till arbetslösa som söker sig till frivillig utbildning som främjar yrkesfärdigheterna betalas utbildningsdagpenning för utbildningstiden. Bestämmelser om utbildning som berättigar till utbildningsdagpenning finns i 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. För att en person ska få utbildningsdagpenning förutsätts att han eller hon var arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrå vid inledandet av utbildningen och att utbildningen ingår i en jobbsökarplan eller en sysselsättningsplan. Dessutom förutsätts för utbildningsdagpenning att den sökande har varit i arbete i minst 10 år när han eller hon inleder utbildningen. I samband med utbildningsdagpenning för utbildningstid betalas det inte tillägg för sysselsättningsplan. Utbildningsdagpenning kan betalas för högst 500 dagar. Utbildningsdagpenningen räknas in i maximitiden för arbetslöshetsdagpenning. Sammanlagt kan en person ha högst 565 dagar med utbildningsdagpenning och arbetslöshetsdagpenning.

De studier för vilka utbildningsdagpenning fås måste främja yrkesfärdigheterna. Utbildningen ska ordnas vid en läroinrättning under offentlig tillsyn och den ska omfatta minst 36 studiepoäng eller 20 studieveckor i en följd. Dessutom förutsätts att studierna utgörs av utbildning som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkeshögskoleexamen eller påbyggnadsexamen vid yrkeshögskola, eller av förberedande utbildning för yrkes- eller specialyrkesexamen eller yrkesinriktad grundexamen som avläggs som fristående examen. Studierna kan också utgöras av annan yrkesinriktad tilläggsutbildning än den som avses ovan i enlighet med lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), eller av undervisning i huslig ekonomi som ordnas i annan form än grundläggande yrkesutbildning eller undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för studerande med funktionsnedsättning enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998). Därutöver kan studierna utgöras av specialiseringsstudier som ordnas i form av fortbildning vid yrkeshögskolor eller universitet, eller av pedagogiska studier som leder till lärarbehörighet.

Om den som ansöker om utbildningsdagpenning tidigare har bedrivit studier som siktat till lägre eller högre högskoleexamen och han eller hon har avbrutit dessa studier innan arbetslösheten börjat, kan den sökande med utbildningsdagpenning delta i utbildning som leder till samma examen som de tidigare studierna. Dessutom berättigar studier som leder till högre högskoleexamen till utbildningsdagpenning i det fall att stödsökanden på basis av tidigare examen eller andra studieprestationer har blivit antagen till ett av universitetet särskilt planerat program med studier som leder till högre högskoleexamen.

Om avsaknaden av allmänbildande utbildning utgör ett hinder för sysselsättning eller deltagande i yrkesutbildning, och behovet av utbildning konstateras i en jobbsökarplan eller en sysselsättningsplan, kan den arbetssökande med utbildningsdagpenning avlägga grundskolans lärokurs eller gymnasiet lärokurs, när den studerande redan tidigare har genomfört gymnasiestudier.

År 2008 inledde cirka 1 400 personer studier med utbildningsdagpenning. Av dem var 78 % kvinnor. Eftersom rätten till dagpen-

ning förutsätter 10 års arbetshistoria, hör de studerande inte till de yngsta åldersklasserna. Av dem som inledde studier var åtta procent under 35 år gamla. Mest personer som inlett studier fanns i åldersgruppen 40 - 44 år (29 %). Under 2008 betalades det ut utbildningsdagpenning till sammanlagt 3 447 personer. Av dem fick 2 406 dagpenning till ett belopp som motsvarar den inkomstrelaterade dagpenningen och 1 041 dagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen eller arbetsmarknadsstödet.

Studiernas inverkan på rätten att få arbetslöshetsförmåner

Bestämmelserna om hur studierna påverkar rätten till arbetslöshetsförmåner finns i 2 kap 6 och 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Studerande på heltid har inte rätt till arbetslöshetsförmåner. Begränsningen gäller också ferieperioder under heltidsstudier. Som heltidsstudier betraktas studier som syftar till avläggande av lägre eller högre högskoleexamen eller yrkeshögskoleexamen samt gymnasiestudier när lärokursens omfattning är sammanlagt minst 75 kurser. Gymnasiestudier på internat anses dock alltid vara heltidsstudier. Dessutom betraktas yrkesinriktade studier och andra än ovan avsedda studier som heltidsstudier, när studiernas omfattning enligt studieplanen i genomsnitt är minst fem studiepoäng eller tre studieveckor per studiemånad, eller minst 25 veckotimmar, om studiernas omfattning inte har dimensionerats i studiepoäng eller studieveckor.

Om studierna inte betraktas som heltidsstudier på nämnda grunder, bedömer arbets- och näringsbyrån om den arbetsinsats som studierna kräver är så stor att den utgör ett hinder för att ta emot heltidsarbete på de villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden. Vid prövningen beaktas studiernas omfattning enligt läroplanen, studiernas bindande natur, den tid personen tidigare varit i arbete och den utbildning personen tidigare förvärvat. Då betraktas studierna som heltidsstudier.

Studierna för en person som har studerat på heltid betraktas som heltidsstudier fram till dess att han eller hon bevisligen avslutat sina studier. Den som genomför gymnasiets eller

den grundläggande utbildningens lärokurs i sin helhet betraktas alltid som studerande på heltid till terminens utgång.

Vilka studier som helst som annars betraktas som heltidsstudier kan anses utgöra bisyssla, om det på grundval av arbets sökandens stadigvarande tid i arbete eller idkande av företagsverksamhet under studietiden är uppenbart att studierna inte utgör något hinder för att ta emot heltidsarbete. Studier som bisyssla utgör inget hinder för erhållande av arbetslöshetsförmån. Arbets sökande har alltid skyldighet att bland annat ta emot ett erbjudet arbete, vilket krävs för att arbets sökanden ska kunna få arbetslöshetsförmån.

Universitetsstuderande som har avbrutit sina studier för minst ett års tid betraktas inte som studerande på heltid under tiden för avbrottet.

Arbetslivsträning

I 8 kap i lagen om offentlig arbetskraftsservice finns det bestämmelser om arbetsmarknadsåtgärderna, som är arbetspraktik, arbetslivsträning och arbetsprövning. Med arbetsmarknadsåtgärder avses sysselsättningsfrämjande åtgärder som anordnas på en arbetsplats utan anställningsförhållande. Den som deltar i arbetspraktik eller arbetslivsträning måste vara arbetslös arbets sökande vid arbets- och näringsbyrån, men i arbetsprövning kan också andra enskilda kunder delta.

Arbets- och näringsbyrån kan anvisa arbetspraktik till unga personer under 25 år som saknar yrkesutbildning och som är berättigade till arbetsmarknadsstöd. De som fyllt 25 år, de som inte fyllt 25 år men som har en yrkesutbildning eller de som i form av arbetslöshetsförmån får arbetslöshetsdagpenning kan delta i arbetslivsträning. Ett viktigt mål med arbetslivsträning är att stödja återinträdet i arbetslivet samt att öka yrkeskompetensen och arbetsmarknadsfärdigheterna hos arbetslösa.

Den förmån som betalas till dem som deltar i arbetslivsträning bestäms utgående från om personen omfattas av systemet med arbetsmarknadsstöd eller systemet med arbetslöshetsdagpenning. Till dem som är berättigade till arbetsmarknadsstöd betalas under tiden för arbetslivsträningen arbetsmarknads-

stöd utan behovsprövning. Till dem som är berättigade till grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning och som deltar i arbetslivsträning kan det beviljas sysselsättningsstöd av sysselsättningsanslagen. Sysselsättningsstöd betalas för de dagar som mottagaren deltar i arbetslivsträningen, dock högst för fem dagar per kalendervecka. År 2008 inledde cirka 6 200 personer arbetslivsträning med sysselsättningsstöd.

Av dem som fick sysselsättningsstöd under arbetslivsträningen hade i genomsnitt 50 procent fått inkomstrelaterad dagpenning vid arbetslöshet och 50 procent grunddagpenning. Sysselsättningsstödet grunddel är lika stor som grunddagpenningen i utkomstskyddet för arbetslösa (25,63 euro/dag år 2009). Utöver grunddelen kan det betalas en tilläggsdel vars storlek är högst sysselsättningsstödet grunddel förhöjd med 60 procent (stödbeloppet uppgår sammanlagt till högst 41,01 euro/dag under 2009). I praktiken har tilläggsdelen betalats till de flesta som deltagit i arbetslivsträning. År 2009 fick 99 procent av mottagarna av inkomstrelaterad dagpenning och 87 procent av mottagarna av grunddagpenning tilläggsdelen, när de deltog i arbetslivsträning. Den fulla tilläggsdelen på 60 procent beviljades till 74 procent av mottagarna av inkomstrelaterad dagpenning och till 36 procent av dem som fick grunddagpenning.

Ersättning för uppehälle

Studering som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning har rätt att få 8 euro per dag i ersättning för uppehälle som ersättning för resekostnader och övriga kostnader för uppehälle. Ersättningen betalas förhöjd till 16 euro till studerande som deltar i utbildning som anordnas utanför pendlingsregionen, eller under vissa förutsättningar utbildning i pendlingsregionen men utanför hemkommunen. Ersättning för uppehälle betalas inte för ferieperioder under utbildningen. Studerande som inte får utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd har inte rätt till ersättningen. Till dem som deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas utomlands betalas som ersättning för uppehälle 50 procent av dagtraktamentet för tjänsteresor till det aktuella landet. Till

dem som deltar i utbildning som Stiftelsen Utbildning Nordkalotten anordnar betalas 16,82 euro i ersättning per dag. Rätt till ersättning för uppehälle har också de som deltar i arbetslivsträning och är berättigade till arbetsmarknadsstöd. Vidare har de deltagare i arbetspraktik som är berättigade till arbetsmarknadsstöd och som har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden 500 dagar eller som har fått arbetsmarknadsstöd på basis av arbetslöshet för minst 500 dagar rätt till ersättning för uppehälle. Ersättningen för uppehälle beviljas och utbetalas av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten.

Arbets- och näringsbyrå kan enligt prövning bevilja ersättning för uppehälle till dem som deltar i arbetslivsträning med sysselsättningsstöd, till dem som deltar i arbetsprövning som ordnas på en arbetsplats eller till dem som deltar i jobbsökarträning som genomförs i form av grupptjänst. Ersättning för uppehälle betalas för de dagar arbetssökanden deltar i åtgärden. Den prövningsbaserade ersättningen för uppehälle är 8 eller 16 euro per dag. Storleken bestäms på samma grunder som gäller för dem som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

År 2008 inledde cirka 6 200 personer arbetslivsträning med sysselsättningsstöd, cirka 6 500 inledde arbetsprövning och cirka 16 400 inledde jobbsökarträning. I praktiken beviljades nästan alla ersättning för uppehälle enligt prövning. Under första halvåret 2009 beviljades ersättning för uppehälle till 95 % av dem som deltog i arbetslivsträning med sysselsättningsstöd och till 97 % av dem som deltog i arbetsprövning. Det finns inte tillgång till uppgifter om antalet personer som fått ersättning för uppehälle under jobbsökarträning.

De som studerar med utbildningsdagpenning har inte rätt till ersättning för uppehälle.

Giltig orsak att lämna arbetet

I 2 kap. 15 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs att en person har giltig orsak att lämna arbetet när maximitiden för jämkad arbetslöshetsförmån gått ut. Bestämmelsen har inte tillämpats, eftersom jämkad arbetslöshetsförmån har betalats utan hinder av maximitiden på basis av temporära

ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

De som är berättigade till arbetsmarknadsstöd får enligt gällande lagstiftning arbetsmarknadsstöd under arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, arbetspraktik, arbetslivsträning, arbetsprövning, åtgärder inom yrkesvägledning och rehabilitering, integrationsåtgärder och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Dessutom kan arbetsmarknadsstöd betalas som startpeng när företagsverksamhet startas. Arbetsmarknadsstödet kan också betalas till arbetsgivaren i form av lönesubvention. Försörjningen för dem som är berättigade till arbetslöshetsdagpenning tryggas under åtgärder med arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsstöd av samma storlek som arbetslöshetsdagpenningen, med undantag för tid i arbetslivsträning för vilken arbets- och näringsbyrån kan bevilja sysselsättningsstöd enligt prövning. Ändringarna utvidgar användningen av arbetslöshetsförmåner till arbetslivsträning, arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och arbetssökandes frivilliga studier, när det gäller mottagare av arbetslöshetsdagpenning. I och med ändringen kan arbetslöshetsförmåner i större utsträckning än nu användas till att främja sysselsättningen.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

Efter recessionen kommer arbetsmarknaden på 2010-talet att i många avseenden vara annorlunda än nu. På grund av demografiska förändringar kommer arbetskraften att minska i antal och man övergår från överutbud av arbetskraft till problem med tillgång på kompetent arbetskraft. För att tillförsäkra ekonomisk och social välfärd ska stödet under vuxenstudier vara sådant att det sporrar till kompetensutveckling i alla befolkningsgrupper, dock så att man undviker långa perioder med bortavaro från arbetet. Yrkesstrukturen kommer i synnerhet på längre sikt att förändras, så att antalet yrken som kräver stort kunskapsökar. Av denna anledning måste det skapas möjligheter för vuxna att uppdatera

och höja sin kompetens under arbetskarriären. Förändringarna i arbetets innehåll kommer att öka. För att ha framgång i ett och samma arbete måste man kontinuerligt uppdatera sina kunskaper och färdigheter.

Dynamiken på arbetsmarknaden kommer att öka. Det torde också framöver förekomma kortare arbetslöshetsperioder och bli ännu vanligare med övergångar mellan olika anställningar. Också antalet personer som byter arbetsplats kommer att öka. Man måste på ett så förebyggande sätt som möjligt förbereda sig på olika omställningar i arbetslivet och på arbetsmarknaden.

Enligt de centrala riktlinjer som SATA-kommittén drog upp i januari 2009 ska man i syfte att svara mot förändringarna i arbetslivet upprätthålla arbetskraftens yrkeskunnet. Dessutom ska man förbereda sig på att omskola arbetskraft för att åstadkomma sådan yrkeskompetens som behövs för nya uppgifter. Med hjälp av socialskydd kan man snabbare åstadkomma förnyad kunskapskapital hos arbetskraften. I ett samhälle som förändras ska den sociala tryggheten bland annat stödja verksamhet som syftar till förbättrad kompetens. För att uppnå detta mål har kommittén bland annat linjerat upp att villkoren för stöd som beviljas på basis av arbetslöshet ska vara oberoende av om det är fråga om frivillig utbildning som utbildningsförvaltningen finansierar eller arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som arbetsförvaltningen finansierar. Arbetslösa bör ha möjlighet till frivilliga studier med arbetslöshetsdagpenning, när detta har överenskommit i arbetssökandens jobbsökarplan eller sysselsättningsplan.

Syftet med att utbildning och studier bland arbetslösa stöds ekonomiskt är att förbättra vuxenbefolkningens yrkesskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla arbetsplatsen samt att trygga tillgången på yrkeskunnig arbetskraft. Förmånerna vid utbildning utvecklas och stödsystemen förenklas i syfte att öka möjligheterna till studier. Syftet med reformen av utkomstsystemen är att undanröja skillnaden mellan arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och sådana studier som arbetssökanden själv valt och arbets- och näringsbyrån godkänt som stöds med utbildningsdagpenning.

För tid i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning ska det i fortsättningen betalas arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd och ersättning för uppehälle. När arbets sökande deltar i frivillig utbildning som arbetskraftsmyndigheten godkänt ska försörjningen under utbildningen på motsvarande sätt som vid arbetskraftspolitisk vuxenutbildning tryggas med arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd, under de förutsättningar som anges i lagen om offentlig arbetskraftservice. Dessutom betalas ersättning för uppehälle, som inte har betalats tidigare till dem som studerat med utbildningsdagpenning. Under studierna kan det betalas förhöjd arbetslöshetsdagpenning och förhöjt arbetsmarknadsstöd för högst 200 dagar.

I och med reformen blir den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån ännu tydligare än nu alternativa sätt att förbättra yrkeskickligheten. Arbetssökande har inte subjektiv rätt till frivilliga studier med arbetslöshetsförmån. På samma sätt som i fråga om andra tjänster där arbetslöshetsförmån används för att trygga försörjningen, är utnyttjandet av förmånen också vid arbetssökandes frivilliga studier beroende av arbets- och näringsbyråns bedömning av servicebehovet. Arbetslösa har rätt till stödet under frivilliga studier, om det har avtalats om studierna i arbetssökandens jobbsökarplan eller sysselsättningsplan. Utbildningen kan godkännas i planen, om arbets- och näringsbyrån bedömer att studierna förbättrar yrkeskompetensen och medför snabbare tillträde till arbetsmarknaden.

Det primära målet med yrkesinriktad arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är att de studerande förvärvar sådan yrkeskompetens som motsvarar arbetsmarknadens behov och som främjar att de så fort som möjligt placerar sig på arbetsmarknaden. Det centrala syftet med arbetskraftsutbildning är att avhjälpa brister i kompetensen, tillgodose arbetsmarknadens behov av kompetens samt säkerställa tillgången på yrkeskunnig, kompetent arbetskraft. Utbildningen är planerad som intensiva studier på heltid. Den genomsnittliga längden på utbildningen är cirka sex månader. Utbildningen siktar till avläggande av en yrkesinriktad examen, men den största delen av

utbildningen är till sin karaktär kortvarig påbyggnadsutbildning och fortbildning eller utbildning som siktar till yrkesbehörighet. Ett mål kan också vara att komplettera en befintlig eller föråldrad examen, så att den ska motsvara de förändrade kraven på kompetens eller att slutföra oavslutade studier. Cirka 90 procent av den yrkesinriktade arbetskraftsutbildningen gäller yrkesinriktade examina på andra stadiet, delar av sådana examina eller uppnående av yrkesbehörighet samt yrkesinriktad påbyggnadsutbildning och fortbildning. Högre utbildning kan endast komma i fråga när en examen på institutnivå ska kompletteras eller en oavslutad examen ska slutföras. Som längst kan den högre utbildningen pågå i högst 12-24 månader.

Eftersom arbetssökandenas möjlighet att bedriva frivilliga studier med arbetslöshetsförmån ska vara ett alternativ till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, gäller ovan nämnda utbildningsmässiga och arbetskraftspolitiska utgångspunkter och mål också frivilliga studier som överenskomms i arbetssökandens jobbsökarplan. Således ligger tyngdpunkten för frivilliga studier som motsvarar arbetssökandens utbildningsbehov och som är arbetskraftspolitiskt sett ändamålsenliga på kortvariga studier som främjar en snabb placering på arbetsmarknaden.

Eftersom utnyttjandet av arbetslöshetsförmåner för frivilliga studier innebär en klar förändring jämfört med nuvarande praxis, kommer arbets- och näringsministeriet i sina skriftliga anvisningar, sin personalutbildning och andra evenemang som anordnas för arbets- och näringscentraler och arbets- och näringsbyråer att gå igenom målen med de föreslagna ändringarna samt innehållet i och tillämpningen av enskilda bestämmelser. Arbetssökande kunder kommer att informeras om ändringen. Arbets- och näringsministeriet kommer att följa ändringens effekter.

Arbetslivsträning med arbetslöshetsdagpenning

Enligt förslaget ska arbetslöshetsförmån betalas till mottagare av arbetslöshetsdagpenning när de deltar i arbetslivsträning, på samma sätt som det för närvarande betalas till dem som får arbetsmarknadsstöd. Den fö-

reslagna ändringen förenhetligar de förmåner som betalas under arbetslivsträning. Ändringen syftar till att sporra arbetslösa som får arbetslöshetsdagpenning att delta i arbetslivsträning, i och med att det under aktiva åtgärder ska betalas bättre förmåner än vid arbetslöshet.

Den föreslagna ändringen baserar sig på arbetsmarknadsorganisationernas förslag om pensionspolitik och utkomstskydd för arbetslösa för 2009–2014, som offentliggjordes i januari 2009. Enligt förslaget ska det betalas förhöjd arbetslöshetsdagpenning för de första 200 dagarna i en aktiv åtgärd. De aktiva åtgärder som nämns är arbetskraftsutbildning, arbetsprövning, arbetspraktik, arbetslivsträning, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och frivillig utbildning. Utifrån gällande lagstiftning berör förslaget om utbetalning av förhöjd arbetslöshetsdagpenning inte arbetslivsträning, eftersom det till dem som deltar i arbetslivsträning inte betalas arbetslöshetsdagpenning, utan sysselsättningsstöd av sysselsättningsanslagen. För att mottagare av arbetslöshetsdagpenning ska kunna få förhöjd arbetslöshetsdagpenning när de deltar i arbetslivsträning, måste lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras. Vid social- och hälsovårdsministeriet har det beretts ett förslag till ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, enligt vilket arbetslöshetsdagpenning ska betalas till dem som deltar i arbetslivsträning.

Ersättning för uppehålle

Det föreslås att ersättningen för uppehålle höjs med en euro och ersättningen för uppehålle utanför pendlingsregionen med två euro. Ändringen syftar till att sporra arbetslösa att delta i aktiva åtgärder och utbildning. Ersättningen för uppehålle har legat på nuvarande nivå sedan 2004. Förhöjningen av ersättning för uppehålle motsvarar de höjda levnadskostnaderna.

Enligt gällande lagstiftning betalas ersättning för uppehålle på olika grunder beroende på vilken åtgärd mottagaren deltar i och delvis också beroende på om deltagaren omfattas av systemet med arbetsmarknadsstöd eller systemet med arbetslöshetsdagpenning. Propositionen innehåller ett förslag om harmoni-

sering av bestämmelserna om ersättning för uppehålle, så att alla mottagare av arbetslöshetsförmån som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, frivilliga studier, arbetsmarknadsåtgärder eller i jobbsökarträning i form av grupptjänst som varar i minst 5 och högst 20 dagar har rätt till ersättning för uppehålle. Dessutom föreslås det i propositionen att bestämmelserna om utbetalning av ersättning för uppehålle ska förenhetligas.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och arbetsökandes frivilliga studier

De ekonomiska konsekvenserna av att utbildningsstödet ersätts med arbetslöshetsdagpenning som betalas för tid i utbildning och de förslag som gäller arbetslöshetsförmån och ersättning för uppehålle som ska betalas under frivillig utbildning har bedömts i en regeringsproposition om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Det uppskattas att de utgifter som medförs av att ersättning för uppehålle betalas för tid i frivillig utbildning och av det ökade antalet personer som söker sig till utbildning kommer att uppgå till 5,7 miljoner euro år 2010 och till 6,7 miljoner euro under åren därefter.

Arbetslivsträning

Till alla som deltar i arbetslivsträning med sysselsättningsstöd betalas stödets grunddel. Därtill kan arbets- och näringsbyrån betala stödets tilläggsdel enligt prövning. Det uppskattas att det i budgetpropositionen för 2010 kommer att ingå i genomsnitt 600 mottagare av arbetslöshetsdagpenning som deltar i arbetslivsträning. Det att arbetslöshetsdagpenning betalas i stället för sysselsättningsstöd till de mottagare av arbetslöshetsdagpenning som deltar i arbetslivsträning, innebär att staten kommer att finansiera en andel som motsvarar arbetslöshetsdagpenningens grunddel och ersättning för uppehålle för tiden i arbetslivsträning. Regeringen ska till riksdagen

överlämna en proposition om komplettering av budgetpropositionen för 2010. I den föreslås att de anslag som behövs för utbetalning av ovan nämnda utgifter som staten ska finansiera ska överföras från huvudtiteln för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde till social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel. Om i genomsnitt 600 mottagare av arbetslöshetsdagpenning deltar i arbetslivsträning med sysselsättningsstöd, betalas det cirka en miljon euro i sysselsättningsstödet tilläggsdel år 2010. Eftersom det i arbetslöshetsdagpenningen inte ingår någon tilläggsdel som ska finansieras med statliga medel, kommer statens utgifter att minska med en miljon euro år 2010. I kostnaderna för inkomstrelaterad dagpenning deltar förutom staten också arbetslöshetskassorna och arbetslöshetsförsäkringsfonden. För dem medför ändringen extra kostnader. Storleken på kostnaderna är beroende av antalet mottagare av inkomstrelaterad dagpenning bland dem som deltar i arbetslivsträning och av storleken på den dagpenning som betalas till dem.

Det att man för tid i arbetslivsträning förutom ersättning för uppehålle också betalar minst lika stor förmån som vid arbetslöshet uppskattas i viss mån öka viljan och möjligheterna att delta i arbetslivsträning bland dem som får inkomstrelaterad dagpenning. Ökningen av antalet deltagare i arbetslivsträning jämfört med nuläget medför inga extra kostnader för arbetslöshetskassorna, eftersom de för arbetslöshetstid skulle betala ett belopp som motsvarar deras finansieringsandel. Arbetslöshetsförsäkringsfondens kostnader ökar med beloppet av den förhöjningsdel som betalas under aktiva åtgärder.

Till dem som deltar i arbetslivsträning med sysselsättningsstöd kan enligt arbets- och näringsbyråns prövning utöver stödets grunddel också betalas stödets tilläggsdel. De som har deltagit i arbetslivsträning har inte haft rätt till större stöd än sysselsättningsstödet grunddel. Praxis för huruvida tilläggsdel betalas eller inte och till vilket belopp varierar och är delvis beroende av tillgängliga sysselsättningsanslag. Enligt statistikuppgifter för 2009 betalades tilläggsdelen till de flesta som deltog i arbetslivsträning. Den utbetalda tilläggsdelen har inneburit ett större ekono-

miskt stöd för dem som får grunddagpenning än vad man i form av arbetslöshetsförmån kan betala till mottagare av grunddagpenning.

Ersättning för uppehålle

Förhöjningen av ersättningarna för uppehålle uppskattas öka statens utgifter med cirka 11,1 miljoner euro år 2010. Det att ersättningarna för uppehålle blir lagstadgade i stället för prövningsbaserade uppskattas öka användningen av anslaget för ersättningarna för uppehålle med 235 000 euro år 2010. Ändringen medför inte någon ökning av statens utgifter, eftersom ökningen täcks genom anslagsöverföring. Regeringen kommer att överlämna en proposition om komplettering av budgetpropositionen för 2010 till riksdagen. I propositionen föreslås att det anslag som behövs för utbetalning av ersättning för uppehålle överförs från huvudtiteln för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde till social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel.

4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Vid arbets- och näringsbyråerna minskar arbetsmängden tack vare de föreslagna ändringar som gäller förmåner och ersättning för uppehålle som betalas för tid i arbetslivsträning. Beslutsfattandet kring förmånerna hör till den som betalar förmånerna, antingen Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan. År 2008 fattade arbetskraftsbyråerna beslut om beviljande av sysselsättningsstöd för cirka 6 200 personer. Vidare betalade byråerna ersättning för uppehålle enligt prövning till cirka 35 000 deltagare i arbetsprövning, arbetslivsträning och jobbsökarträning. Arbetsmängden minskar också tack vare att de månatliga redovisningarna i anslutning till ovan nämnda förmåner faller bort. Efter de föreslagna ändringarna kvarstår för arbets- och näringsbyråerna att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om de förmåner som betalas för tid i arbetsmarknadsåtgärder och jobbsökarträning.

Arbets- och näringsbyrån kommer fortfarande att ha till uppgift att enligt prövning

bevilja ersättning för uppehälle till dem som inte får arbetslöshetsförmån. Uppskattningsvis kommer prövningsbaserad ersättning för uppehälle i fortsättningen att betalas till några hundra enskilda kunder per år.

Minskningen av de administrativa uppgifterna i anslutning till förmånerna frigör personalresurser till det egentliga kundservicearbetet, bl.a. för bedömning av arbetssökandes utbildningsbehov.

Det att bestämmelserna om utbildningsstöd som betalas för tid i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning upphävs och ersätts med bestämmelser att arbetslöshetsdagpenning ska betalas under utbildningen har inga konsekvenser för verksamheten vid arbets- och näringsbyråerna. Enligt förslaget ersätts de betalaningsbesked som för närvarande ges till Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna med arbetskraftspolitiska utlåanden om rätt till arbetslöshetsdagpenning.

Enligt bestämmelserna i föreslagna 9 kap. ska arbets- och näringsbyråerna bedöma om villkoren för frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån uppfylls. Om villkoren uppfylls, överenskommer man om studierna i jobbsökarplanen eller en annan plan som utarbetas tillsammans med arbetssökanden. Avsikten är att arbets- och näringsbyråerna ger den som betalar arbetslöshetsförmånen ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om den sökandes rätt till arbetslöshetsförmåner under frivilliga studier och följer hur arbetssökandens studier framskrider. Arbets- och näringsbyråns uppgifter i samband med inledande av arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån motsvarar delvis byråernas nuvarande uppgifter i samband med utbildningsdagpenning, som nu föreslås bli slopad. Nya uppgifter för arbets- och näringsbyråerna är att reda ut förutsättningarna för studier och följa framstegen i studierna.

Det uppskattas att stödandet av arbetssökandes frivilliga studier med arbetslöshetsförmån åtminstone delvis ersätter anskaffandet av studieplatser för enskilda arbetssökande inom den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen. Detta medför att arbets- och näringsbyråns uppgifter i anslutning till anskaffning av enskilda utbildningsplatser minskar. Enskilda studieplatser har under de senaste

åren skaffats till cirka 1 400 – 1 600 personer årligen. Det är ett lättare förfarande att stödja studier med arbetslöshetsförmån än att skaffa enskilda studieplatser.

Av arbets- och näringsbyråerna krävs förutom kännedom om arbetsmarknadsläget i regionen också kännedom om de utbildningsmöjligheter som utbildningsproducenter erbjuder, för att de ska kunna reda ut om det finns förutsättningar att stödja arbetssökandes frivilliga studier. De tjänstemän vid arbets- och näringsbyråerna som har specialiserat sig på utbildningsrådgivning samt yrkesval och karriärvägledning intar en central roll i utredandet och bedömningen av möjligheterna till studier, såväl som i stödandet av tjänstemän som har hand om tjänster för arbetssökande.

Förslagen har inga betydande konsekvenser för utbildningsproducenternas verksamhet. I samband med utbildningsdagpenning har utbildningsproducenterna redan nu skyldighet att lämna uppgifter till dem som betalar ut arbetslöshetsförmånen. I fortsättningen ska utbildningsproducenterna i huvudsak lämna motsvarande uppgifter till arbets- och näringsbyråerna.

Arbetslöshetskassornas och Folkpensionsanstaltens uppgifter i anslutning till frivillig utbildning minskar, eftersom de inte längre behöver bedöma om utbildningen uppfyller de lagstadgade villkoren eller följa hur studierna framskrider. Utbetalningen av ersättning för uppehälle kommer i viss mån att medföra mera uppgifter för arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Utbildningsnivån bland sysselsatta är klart högre än bland arbetslösa. År 2005 hade enligt Statistikcentralens arbetskraftsundersökning cirka 80 procent av de yrkesverksamma examen efter grundnivån, medan motsvarande andel för arbetslösa var 66 procent. Enligt arbetsförmedlingsstatistiken hade 33 procent av de arbetslösa arbetssökandena bara utbildning på grundstadiet i slutet av juli 2009. Av de långtidsarbetslösa hade 44 procent bara utbildning på grundstadiet.

Årligen deltar nästan 1,7 miljoner personer i vuxenutbildning av olika slag, vilket inne-

bär 52 procent av befolkningen i arbetsför ålder. Merparten av studierna utgörs av arbets- eller yrkesrelaterad utbildning, och en avsevärd del genomförs i form av personalutbildning som arbetsgivaren ordnar. Även om många deltar i vuxenutbildning, omfattar den inte alla befolkningsgrupper på ett jämbördigt sätt. Minst är deltagandet i vuxenutbildning bland dem som har låg grundutbildning, anställda och företagare i små företag, arbetslösa, personer i atypiska anställningsförhållanden, landsbygdens befolkning, män och personer över 55 år.

De ändringar som föreslås i fråga om stödjande av frivilliga studier förbättrar arbetssökandenas möjligheter att förbättra sina arbetsmarknadsfärdigheter och sin yrkesskicklighet. I och med att yrkeskompetensen bland arbetssökande förbättras, ökar också tillgången på yrkeskunnig arbetskraft. Det uppskattas att cirka 4 300 – 5 200 personer kommer att delta i frivillig utbildning med arbetslöshetsförmån till följd av de föreslagna ändringarna. Det förutses att studierna i huvudsak utgörs av kortvarig påbyggnadsutbildning och fortbildning på andra stadiet eller inom högre utbildning samt utbildning som siktar till yrkesbehörighet. Det torde också bli vanligt att fortsätta med oavslutade högre studier.

Jämfört med nuläget kommer de ändringar som föreslås i stödsystemet för arbetslösa frivilliga studier att förbättra arbetssökandenas möjligheter att studera. Förbättringarna gäller förmånerna under studier (ersättningarna för uppehälle), ett större urval av utbildning samt lättnader i de villkor som ställs för studier och studerande.

Det uppskattas att motivationen att utbilda sig kommer att öka, när den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån blir alternativa sätt att förbättra yrkesskickligheten. I och med att villkoret på arbetshistoria slopas, blir det möjligt att inleda frivilliga studier vid yngre ålder än nu.

Företagarnas rätt till arbetsmarknadsstöd under utbildning utvidgar företagarnas möjligheter att delta i utbildning. Med avvikelse från nuläget får yrkesverksamma eller personer utanför arbetskraften som deltar i utbildningen inte arbetslöshetsförmån under ar-

betskraftspolitisk vuxenutbildning. Till arbetssökande som hotas av arbetslöshet kan det betalas arbetslöshetsförmån för tid i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

För närvarande kan utbildningsdagpenning betalas för högst 500 dagar. Dessa dagar räknas in i maximitiden för utbetalning av arbetslöshetsdagpenning. Utbildningsstöd som betalas för tid i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning räknas inte in i maximitiden. Enligt SATA-kommitténs riktlinjer inkluderas arbetslöshetsdagpenning som betalas för utbildningstiden i maximitiden på 500 dagar. I den regeringsproposition om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet föreslås att det ska betalas arbetslöshetsförmån för tid i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Den föreslagna ändringen kommer sannolikt att medföra att arbetssökande söker sig till utbildning i ett tidigare skede av arbetslösheten än för närvarande. När rätten till arbetslöshetsdagpenning upphör, kan personen få arbetsmarknadsstöd för studietiden.

Arbetssökande kommer inte att ha subjektiv rätt till arbetslöshetsförmåner under tiden för frivillig utbildning. I och med att villkoren för arbetssökandes frivilliga utbildning mildras och förmånerna blir bättre än utbildningsdagpenningen, är det sannolikt att även sådana arbetssökande som inte annars skulle börja studera spurras att inleda studier. Detta kan också medföra ökad efterfrågan på studieplatser. Den ökade efterfrågan på utbildning kan kortvarigt minska utbudet av arbetskraft. Vid behov kan utbudet regleras, eftersom arbets- och näringsbyrån kommer att beakta både arbetssökandes behov av utbildning och arbetsmarknadens behov.

I denna proposition ingår inte något förslag om att öka antalet studieplatser, utan arbetssökande söker till redan befintliga studieplatser. Således har propositionen inga konsekvenser för sådan utbildning för vars anordnande kommunerna ansvarar. Slutförandet av oavslutade studier inom den högre utbildningen kommer inte att öka behovet av studieplatser vid högskolorna, eftersom personerna redan har rätt att studera vid läroinrättningen. Däremot kommer påbyggnadsutbildningen och fortbildningen samt utbildningen som siktar till yrkesbehörighet att öka efter-

frågan på utbildningstjänster. Delvis riktar sig efterfrågan till tjänster av privata utbildningsproducenter.

De föreslagna ändringarna har inga direkta könsrelaterade konsekvenser. Eftersom det är klart fler kvinnor än män som deltar i frivillig utbildning med utbildningsdagpenning, är det sannolikt att de ändringar som föreslås i den frivilliga utbildningen har större inverkan på kvinnornas än männens studier.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

De föreslagna ändringarna baserar sig delvis på SATA-kommitténs förslag av den den 27 januari 2009 till grundläggande riktlinjer för totalreformen av den sociala tryggheten samt det förslag om förenkling av stödssystemen för vuxenutbildning och reform av studiesociala förmåner för vuxenstudier som ledningsgruppen AKKU lagt fram till SATA-kommittén. Dessutom avtalade arbetsmarknadsorganisationerna den 21 januari 2009 om förslag som gäller pensionspolitik och utkomstskydd för arbetslösa för 2009 - 2014. Dessa förslag ingår i SATA-kommitténs förslag.

SATA-kommitténs förslag till centrala riktlinjer för helhetsreformen av den sociala tryggheten finns tillgängligt på social- och hälsovårdsministeriets webbplats på adressen www.stm.fi/julkaisut. Förslaget offentliggjordes den 23 februari 2009.

Denna proposition har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet och de centrala arbetsmarknadsorganisationerna.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Det har begärts utlåtanden om utkastet till proposition av undervisningsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Ålands landskapsregering, Finansinspektionen, Folkpensionsanstalten, Finlands Kommunförbund, Akava r.f., Finlands Näringsliv EK, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC r.f., Tjänstemannacentralorganisationen STTK r.f., Företagarna i Fin-

land, Finlands Arbetslösa Samarbetsorganisation TVY r.f. och av Arbetslöshetskassornas Samorganisation r.f.

Dessutom begärdes utlåtande av arbets- och näringscentralerna, som i sin tur ombads att höra arbets- och näringsbyråerna inom sitt verksamhetsområde för utlåtandet.

Remissgivarna fäste i synnerhet uppmärksamhet vid vissa förutsättningar för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Remissgivarna ansåg att det inte är motiverat att helt utesluta andra än tidigare avbrutna universitetsstudier som siktar till att avlägga högskoleexamen från sådana frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Dessutom ansågs att kravet på två års avbrott i studier som avbrutits tidigare var för långt.

Det föreslogs också att åldersgränsen att man fyllt 25 år för att kunna studera med arbetslöshetsförmån skulle slopas. Detta motiverades med att de som slutfört yrkesinriktad utbildning på andra stadiet direkt efter grundskolan har hunnit vara i arbetslivet i 6 år innan de fyller 25 år.

I TE-centralernas utlåtande uppskattades det att arbetsmängden vid arbets- och näringsbyråerna kommer att öka. I synnerhet ansågs det att bedömningen av utbildningsbehovet i samband med stödandet av arbetssökandes frivilliga studier och uppföljningen av hur studierna framskrider kommer att medföra mycket arbete för byråerna.

Utifrån utlåtandena och diskussioner med remissgivarna ändrades gränsen för högskoleexamen som avläggs vid universitet, så att arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl kan anse att det är möjligt att med arbetslöshetsförmån stödja även studier som siktar till att avlägga andra examina än sådana examina som hör till tidigare avbrutna studier. Dessutom ändrades det villkor gällande alla frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån att studier som bedrivits tidigare endast kan fortsättas om det har förflutit minst två år sedan studierna avbröts. Tidsgränsen mildrades till ett år. De andra valda lösningarna har motiverats i samband med detaljmotiveringen till de aktuella föreslagna paragraferna. Arbetsmängden för arbets- och näringsbyrån och andra aktörer har bedömts under punkt

4.2, konsekvenser för myndigheternas verksamhet

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

Social- och hälsovårdsministeriet har berett regeringens proposition till riksdagen med

förslag till lagar om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och vissa andra lagar som har samband med den (nedan den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet). Den proposition som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet har beaktats i denna proposition. Propositionerna bildar en helhet som verkställer de reformer som SATA-kommittén och ledningsgruppen AKKU föreslagit.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

7 kap.

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

1.1 Lag om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice

6 kap. **Tjänster för kompetensutveckling**

1 §. *Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och förmåner som betalas under tiden för utbildningen.* I 9 kap. 1 § om utbildningsstöd finns bestämmelser om studiesociala förmåner som betalas för tid i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Eftersom det föreslås att de bestämmelser som gäller utbildningsstöd blir upphävda, föreslås att det i 4 mom. ska föreskrivas om tryggande av studerandes försörjning genom att man hänvisar till lagen om utkomstskydd för arbetslösa. För utbildningstiden betalas till den studerande arbetslöshetsförmån på det sätt som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. De studerande har dessutom rätt till ersättning för uppehälle enligt 10 kap.

Enligt nuvarande 9 kap. 1 § kan studiesociala förmåner också betalas till studerande som deltar i utbildning som en finländsk myndighet har skaffat och som ordnas utomlands eller till studerande som deltar i sysselsättningsfrämjande utbildning som en myndighet i något annat nordiskt land anordnar i landet i fråga. När en finländsk myndighet skaffar arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som ordnas utomlands, får deltagarna arbetslöshetsförmån för utbildningstiden. För att arbetslöshetsförmån ska kunna betalas för tiden i utbildning som en myndighet i något annat nordiskt land anordnar i landet i fråga, föreslås att det intas en bestämmelse om det i lagen. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar den gällande lagstiftningen.

Dessutom föreslås att det i paragrafen görs en ändring som beror på att arbetsministeriet upphört med sin verksamhet och arbets- och näringsministeriet inrättats.

5 §. *Sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen.* Sysselsättningsstöd för att trygga försörjningen kan beviljas andra arbetssökande som deltar i arbetslivsträning än de som är berättigade till arbetsmarknadsstöd.

I den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet föreslås att det till arbetssökande som deltar i arbetslivsträning ska betalas arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd. Det är samma förmån som den som skulle betalas till arbetssökanden vid arbetslöshet. Av denna anledning ska omnämmandet av arbetslivsträning strykas.

I 2 och 3 mom. föreslås en ändring som beror på att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

7 §. *Ordnanande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete.* I 3 mom. föreslås de ändringar som föranleds av den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. I 4 mom. föreslås en ändring som beror på att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

9 kap.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

Det föreslås att bestämmelserna om utbildningsstöd i 9 kap. i lagen upphävs. Enligt de bestämmelser som föreslås i 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet ska det till studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och som uppfyller arbetsvillkoret betalas arbetslöshetsdagpenning för utbildningstiden i syfte att trygga försörjningen.

Även om det föreslås att bestämmelserna om utbildningsstöd blir upphävda, föreslås att den rätt att få uppgifter som anges i nuva-

rande 11 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten inte ska träda ur kraft. Behovet att få uppgifter kvarstår på grund av den utbildning som Europeiska socialfonden finansierar och av skäl som beror på den därmed anknutna övervakningen. Enligt uppskattning behöver man få uppgifter fram till år 2014.

Föreslås att det i 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice ska föreskrivas att arbets sökandes frivilliga studier ska stödjas med arbetslöshetsförmån i stället för utbildningsstöd. Bestämmelserna är nya. Närmare bestämmelser om förmåner under studier ska utfärdas i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Stödandet av arbets sökandes frivilliga studier med arbetslöshetsförmån ersätter den utbildningsdagpenning som betalats med stöd av 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet föreslås att bestämmelserna om utbildningsdagpenning blir upphävda.

1 §. Syftet med stödandet av studier. I paragrafen föreskrivs om målen för arbets sökandes frivilliga studier. Målen motsvarar målen för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Säkerställandet av att arbetsplatsen behålls kommer i fråga främst när det gäller permitterade.

2 §. Allmänna förutsättningar och förmåner. För att studierna ska kunna stödjas med arbetslöshetsförmån förutsätts att personen är arbets sökande vid arbets- och näringsbyrån. Om jobbsökningen hålls i kraft också under studierna, blir det möjligt att följa hur studierna framskrider såsom avses i den föreslagna 7 §.

Eftersom det inte är meningen att systemet med att arbetslöshetsförmån betalas för studietiden ska ersätta studiestödet eller andra studiestödsformer som kommer i första hand, föreslås att heltidsstudier som bedrivs av arbets sökande som inte fyllt 25 år inte kan stödjas med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i detta kapitel. Arbets sökanden ska ha fyllt 25 år senast när studierna påbörjas. Avsikten är att det föreskrivs om tidpunkten då studierna börjar genom förordning av statsrådet med stöd av den bestämmelse om bemyndigande som föreslås i 4 §. De som inte fyllt 25 år kan, på samma sätt

som nu, bli antagna till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, och det betalas arbetslöshetsförmån under utbildningstiden.

Jämfört med nuläget kommer åldersgränsen inte att minska arbetslösas möjligheter att få arbetslöshetsförmån under frivilliga studier, eftersom kravet på 10 års arbetshistoria för att arbets sökande ska kunna få utbildningsdagpenning i praktiken har inneburit att det har varit möjligt att inleda studier med utbildningsdagpenning tidigast vid 28 års ålder.

Avsikten är att arbets sökandens önskemål om frivillig utbildning beaktas i den mån det är möjligt. Med tanke på arbetsmarknadens funktion och tillgången på yrkeskunnig arbetskraft är det dock inte ändamålsenligt att med arbetslöshetsförmån stödja studier som baserar sig på arbets sökandenas subjektiva utbildningsbehov i situationer där arbets sökanden har möjlighet att med sin befintliga utbildning placera sig på arbetsmarknaden eller behålla sin arbetsplats. Av denna orsak föreslås att det i 1 mom. 1 punkten föreskrivs att förutsättningen för att studier ska kunna stödjas är att arbets- och näringsbyrån har konstaterat att det finns ett behov av utbildning.

Arbets- och näringsbyrån ska i sin bedömning bland annat fästa uppmärksamhet vid om arbets sökanden efter de planerade studierna har möjlighet att behålla sin arbetsplats eller relativt snabbt placera sig på den öppna arbetsmarknaden. Även om studierna i och för sig skulle förbättra arbets sökandens yrkeskompetens stöds inte studierna på det sätt som avses i detta kapitel, om arbets sökanden har en yrkesinriktad examen som ännu ger behörighet och kvalifikationer på arbetsmarknaden och om arbets sökanden inte har ett motiverat behov av att förvärva en ny utbildning eller att byta yrke, till exempel på grund av hälsorelaterade skäl. När det gäller arbets sökande som sagt upp sig, har också orsaken till varför arbets sökanden sade upp sig betydelse vid bedömningen. Om arbets sökanden sagt upp sig för att kunna studera på heltid med arbetslöshetsförmån, kan arbets- och näringsbyrån i sin bedömning anse att arbets sökanden inte har behov av utbildning och att det inte är arbetskraftspolitiskt

sett motiverat att stödja studierna med arbetslöshetsförmån.

Arbets- och näringsbyrån kan låta bli att godkänna att frivilliga studier stöds med arbetslöshetsförmån även i fall där byrån bedömer att den kompetens som behövs för att arbetssökanden ska bli sysselsatt, med beaktande av arbetsmarknadens behov och arbetssökandens tidigare utbildning och andra bidragande faktorer, kan förvärfvas genom att arbetssökandes försörjning tryggas på ett annat sätt. I stället för frivillig utbildning kan antingen arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller läroavtalsutbildning komma i fråga, och utbildningen kan vid behov stödjas med lönesubvention.

Vid bedömningen av arbetssökandens möjligheter att få sysselsättning ska arbets- och näringsbyrån bland annat fästa uppmärksamhet vid till vilken sektor arbetssökanden tänker utbilda sig. Om arbetssökandens önskemål och arbetsmarknadens behov inte möter, kan stödandet av studierna inte anses vara arbetskraftspolitiskt sett ändamålsenligt. Vid bedömningen fästs det bland annat uppmärksamhet vid antalet arbetslösa arbetssökande inom den aktuella branschen samt det nuvarande och förutsedda behovet av arbetskraft. Vid bedömningen beaktas också om arbetssökanden är beredd på regional rörlighet för att få sysselsättning.

3 §. Förutsättningar för studierna. För att studierna ska kunna stödjas förutsätts alltid att det är fråga om studier på heltid på det sätt som bestäms i 2 kap. 6 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt nämnda bestämmelse är heltidsstudier sådana studier som siktar till avläggande av lägre eller högre högskoleexamen, gymnasiestudier avsedda för unga samt studier vars omfattning i genomsnitt är minst fem studiepoäng eller tre studieveckor per studiemånad.

Även om studier som utgör bisyssla inte är studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i detta kapitel, utgör studierna inte något hinder för arbetssökanden att få arbetslöshetsförmån på basis av arbetslöshet.

I 1 mom. uppräknas hurdana arbetssökandes frivilliga studier som kan stödjas med arbetslöshetsförmån. Förteckningen är uttömmande.

Utgångspunkten är att avläggande av lägre eller högre högskoleexamen vid universitet kan anses vara studier som stöds med arbetslöshetsförmån endast när det är fråga om slutförande av tidigare avbrutna studier, och studierna bevisligen avbröts minst ett år tidigare. Begränsningen motsvarar nuläget, eftersom arbetssökande enligt de nuvarande bestämmelserna om utbildningsdagpenning endast har kunnat få utbildningsdagpenning för tidigare avbrutna studier som siktar till avläggande av högskoleexamen vid universitet. Också inom arbetskraftspolitisk vuxenutbildning kan det endast skaffas studieplatser för slutförande av studier som siktar till att avlägga examen vid universitet. Både när det gäller utbildningsdagpenning och arbetskraftspolitisk vuxenutbildning har det i tillämpningspraxis krävts att studierna avbröts minst ett år tidigare.

I vissa situationer kan en kategorisk utslutning av avläggande av lägre eller högre högskoleexamen vid universitet från sådana studier som stöds med arbetslöshetsförmån leda till ett resultat som inte är ändamålsenligt med tanke på arbetssökandens möjligheter till sysselsättning. Av denna anledning föreslås att också helt nya studier som leder till universitetsexamen kan stödjas av särskilda skäl. Ett särskilt skäl kan exempelvis vara att arbetssökanden har en tidigare yrkesinriktad examen och han eller hon har stadigvarande varit på arbetsmarknaden i flera år, men förändringar på arbetsmarknaden har lett till att arbetssökandens möjligheter att få ett arbete som motsvarar yrket klart har försämrats. Ett annat särskilt skäl är att arbetssökanden kan räkna in tidigare studier i universitetsstudierna eller genomföra s.k. examensinriktad fortbildning.

Sådan yrkesinriktad utbildning som nämns i 1 mom. 2 punkten avser till exempel utbildning inom brand-, polis- och räddningsväsendet samt utbildning vid Försvarshögskolan.

I nämnda 2 punkten avgränsas studier som stöds med arbetslöshetsförmån så att studierna ska ordnas i Finland eller utomlands av en utbildningsproducent som är verksam i Finland. Detta är nödvändigt för uppföljningen av hur studierna framskrider samt fullgörandet av de skyldigheter som i 9 § föreslås för

läroinrättningen. En motsvarande avgränsning av 1 och 3 – 4 punkten uppnås genom hänvisningar till studier enligt vissa lagar. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar den gällande lagstiftningen om utbildningsdagpenning.

Arbetslöshetsförmånen är oftast högre än till exempel studiestödet som är avsett att trygga försörjningen under heltidsstudier. För att man ska undvika situationer där arbetsökanden till exempel avbryter studier som stöds med studiestöd för att fortsätta studierna med arbetslöshetsförmån, föreslås i 3 mom. en bestämmelse om att tidigare studier kan stödjas med arbetslöshetsförmån under förutsättning att de bevisligen avbrutits minst ett år tidigare.

Avbrottet på ett år räknas från tiden då studierna avbröts till den tidpunkt då de bevisligen inleddes på nytt. En utredning över avbrott i studierna är i allmänhet utbildningsproducentens redogörelse för att personen inte har studieprestationer efter att studierna avbröts och att personen inte heller annars har deltagit i utbildningen, eller till exempel under handledning skrivit sitt examensarbete. Däremot saknar det betydelse om personen varit en närvarande studerande. Villkoret på ett års avbrott gäller inte studier som inletts under ett anställningsförhållande.

Enligt 2 – 3 mom. kan andra studier än studier som siktar till att avlägga lägre eller högre högskoleexamen vid universitet inledas med arbetslöshetsförmån antingen som helt nya studier, när de tidigare studierna har varit avbrutna i minst ett år eller om studierna påbörjats under ett anställningsförhållande. Arbetstiden eller anställningsförhållandets längd saknar betydelse vid bedömningen.

Arbetsökande kan inleda studier som siktar till avläggande av lägre eller högre högskoleexamen vid universitet och få arbetslöshetsförmån, om de aktuella studierna har avbrutits minst ett år tidigare, eller om arbetsökanden kan visa upp ett särskilt skäl för att den minst ett år långa avbrottstiden inte tillämpas. Också då är det dock möjligt att inleda helt nya studier. För tidigare studier gäller alltid att studierna får inledas på nytt endast efter ett års avbrott, om det inte är fråga om studier som inletts under ett anställningsförhållande.

I 4 mom. föreslås motsvarande bestämmelser om studier på Åland som i lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000).

4 §. Överenskommelse om studier i jobbsökarplan. Arbetsökandens frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån måste överenskommas i en jobbsökarplan innan studierna inleds, för att arbets- och näringsbyrån genuint ska ha möjlighet att bedöma hur ändamålsenliga arbetsökandens studier är ur arbetskraftspolitisk synvinkel och för att arbetsökanden vid inledandet av studierna ska veta hur stort stöd han eller hon kommer att få under studierna. Det föreslås att tidpunkten för inledandet av studierna bestäms genom förordning av statsrådet.

Det kan hända att en person som blivit arbetslös har påbörjat studier medan ett anställningsförhållande var i kraft och studierna inte är slutförda när anställningsförhållandet upphör eller permitteringen börjar. Om arbets- och näringsbyrån bedömer att det med tanke på arbetsökandens sysselsättning är ändamålsenligt att arbetsökanden fortsätter med de studier som inleddes medan anställningsförhållandet var i kraft och studierna uppfyller de krav som anges i de föreslagna 2 och 3 §, kan det överenskommas om stödjan- de av studierna i en jobbsökarplan också efter att studierna inletts.

Även om utgångspunkten är att det ska överenskommas om stödjan- de av arbetsökandens frivilliga studier i jobbsökarplanen innan studierna inleds, med undantag för studier som inletts under ett anställningsförhållande, föreslås att det i paragrafen föreskrivs att man av välgående skäl kan avvika från kravet. Ett sådant skäl kan till exempel vara att arbetsökanden har bråttom med att inleda studierna därför att han eller hon fått studieplatsen senare än andra från en reservplats. Då hinner man på grund av brådskan inte tillräckligt fort göra en bedömning av servicebehovet eller utarbeta en jobbsökarplan tillsammans med arbetsökanden.

5 §. Stödtid. Föreslås att det i 1 mom. föreskrivs att arbetsökandes frivilliga studier kan stödjas under hela den tid som studierna varar, men dock högst 24 månader per studiehelhet. Läroinrättningarnas ferietider anses vara studietid och de ingår i maximitiden på 24 månader.

Den arbetskraftspolitiska motiveringen till ekonomiskt stödjande av arbetslösa möjligheter till studier är liknande vid både arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och frivillig utbildning. Båda siktar till att arbetssökanden så snabbt som möjligt placerar sig på den öppna arbetsmarknaden. På grund av nämnda målsättning är det inte ändamålsenligt att med arbetslöshetsförmån långvarigt stödja heltidsstudier under vilka arbetssökanden inte står till arbetsmarknadens förfogande. Den föreslagna maximitiden motsvarar nuvarande bestämmelser om maximitiden för utbildningsdagpenning och maximitiden för högskoleexamen som avläggs i form av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Maximitiden räknas från den tidpunkt då studierna inleds. Om det är fråga om tidigare avbrutna studier, räknas maximitiden från den tidpunkt då studierna fortsätter. Studier som inletts under ett anställningsförhållande, kan anses vara arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån för högst 24 månaders tid från den tidpunkt då personen anmälde sig som arbetssökande.

Maximitiden gäller alltid en studiehelhet, till exempel avläggande av en yrkesinriktad examen som består av flera delexamina. Om arbetssökanden avlägger flera studiehelheter som inte har samband med varandra, gäller för varje studiehelhet en egen maximitid på 24 månader. För att de nya studierna ska godkännas i jobbsökarplanen, förutsätts alltid att arbets- och näringsbyrån har konstaterat att arbetssökanden har behov av utbildning.

Det föreslås ingen minimilängd för frivilliga studier, så det är till exempel möjligt att stödja kortvarig utbildning som siktar till behörighet.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs om tillfälligt avbrytande av arbetssökandes frivilliga studier. Om arbetssökanden har blivit tvungen att tillfälligt avbryta studierna till exempel på grund av arbete, sjukdom, familjeledighet eller någon annan motsvarande giltig orsak, räknas inte tiden för avbrottet in i maximitiden på 24 månader. Detta förutsätter dock att arbetssökanden visar upp utbildningsproducentens redogörelse för avbrottet i studierna hos arbets- och näringsbyrån utan dröjsmål efter att studierna avbrutits. Det är inte möjligt att förlänga maximitiden, men

det är möjligt att av giltigt skäl göra ett avbrott i beräkningen av maximitiden. När arbetssökanden har underrättat arbets- och näringsbyrån om avbrottet, preciseras jobbsökarplanen till denna del. Arbetssökanden ska också underrätta arbets- och näringsbyrån om att avbrottet upphör och studierna fortsätter.

6 §. Den arbetssökandes skyldigheter. I paragrafen föreslås bestämmelser om arbetssökandes skyldighet att delta i undervisningen och det villkor som gäller framsteg i studierna. Den arbetssökande måste göra sådana framsteg i studierna att han eller hon vid högskolestudier får i genomsnitt 5,5 studiepoäng per studiemånad. Antalet studiepoäng motsvarar till denna del det som bestäms i förordningen om studiestöd (260/1994). När studieframgången bedöms beaktas inte studier som genomförts innan arbetssökandes frivilliga studier började understödas och inte heller ferietider. Andra studier än högskolestudier förutsätts framskrida enligt utbildnings- eller studieplanen.

7 §. Uppföljning av studierna och avbrott i studierna. Avsikten är att det i jobbsökarplanen ska överenskommas om uppföljning av framstegen i studierna, samtidigt som det annars avtalas om att studierna anses vara arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Arbetssökandes försörjning under frivilliga studier ska stödas ekonomiskt med arbetslöshetsförmån, för att arbetssökanden ska kunna studera på heltid och placera sig på arbetsmarknaden så fort som möjligt. Arbetssökandes möjligheter att studera på heltid och snabbt få sysselsättning tillförsäkras också genom att arbetssökanden inte har skyldighet att ta emot ett erbjudet arbete under studierna. För att säkerställa att arbetssökanden gör framsteg i studierna, föreslås att det i lagen intas bestämmelser om uppföljning av studierna.

Med samtliga arbetssökande överenskomms i jobbsökarplanen om när arbetssökanden ska visa upp en redogörelse för studieframgång hos arbets- och näringsbyrån och hurdan redogörelsen ska vara. I fråga om den redogörelse som krävs av arbetssökande hänvisas i jobbsökarplanen vid andra studier än högskolestudier till utbildningsplanen eller studieplanen. En typisk redogörelse är ett studieregisterutdrag.

I fråga om kortvariga studier som understiger sex månader överenskomms i jobbsökarplanen i regel inte om uppföljning av framstegen i studierna, men en redogörelse för genomförda studier ska uppvisas när studierna avslutats. Vid långvarigare studier är det i de flesta fall tillräckligt att studierna följs upp halvårsvis, till exempel när terminen börjar.

Om det inte har gjorts tillräckliga framsteg i studierna, anser arbets- och näringsbyrån att studierna inte längre kan betraktas som studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Rätten till arbetslöshetsförmån kan förvägras retroaktivt, till exempel från den tidpunkt då arbetssökanden har börjat försumma de studieprestationer som bestäms i utbildnings- eller studieplanen.

Om arbetssökanden inte uppvisar en redogörelse för studieframgången vid den utsatta tiden, fattar arbets- och näringsbyrån efter att ha hört den studerande ett beslut om att studierna inte längre kan betraktas som arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån från och med den överenskomna granskningstidpunkten. Arbets- och näringsbyråns beslut utgör inget hinder för den studerande att fortsätta med studierna, men han eller hon anses från uppföljningstidpunkten vara heltidsstuderande och har inte längre rätt till arbetslöshetsförmåner. Om den studerande helt avslutar studierna, kan han eller hon senare fortsätta studierna med arbetslöshetsförmån, om det finns lagstadgade förutsättningar för det. När arbets- och näringsbyrån bedömer om studierna ska inkluderas i jobbsökarplanen, ska byrån bland annat fästa uppmärksamhet vid hur studierna framskred tidigare.

Om arbets- och näringsbyrån fattar beslut om att studier som stöds med arbetslöshetsförmån upphör på grund av att arbetssökanden har försummat att lämna en utredning om studieframgång, men arbetssökanden senare rättar till försummelsen, kan studier retroaktivt och utan avbrott anses vara studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om avbrott i arbetssökandes frivilliga studier på motsvarande sätt som i fråga om nuvarande utbildningsdagpenning, om den studerande utan godtagbar orsak har uteblivit från utbildning

enligt utbildnings- eller läroplanen, så att det är uppenbart att han eller hon inte kan avlägga de planliga studierna, eller om han eller hon annars väsentligen har försummat sina studier. Rätten till arbetslöshetsförmån på basis av studier upphör då från och med början av frånvaron eller försummelsen.

8 §. Den arbetssökandes skyldighet att informera. I paragrafen bestäms om arbetssökandens skyldighet att informera. Den studerande ska hos arbets- och näringsbyrån uppvisa utbildningsproducentens redogörelse för antagning till utbildning och inledande av utbildning. Dessutom krävs för utbetalning av ersättning för uppehälle enligt 10 kap. en redogörelse för ferieperioderna under utbildningen. I paragrafen föreskrivs också om arbetssökandens studieframgång, tillfälliga avbrott samt skyldighet att lämna uppgifter om avslutande.

9 §. Utbildningsproducentens informationsplikt. I paragrafen föreskrivs om utbildningsproducentens skyldighet att informera, delvis på motsvarande sätt som i fråga om nuvarande utbildningsdagpenning. Med avvikelse från de bestämmelser som gäller utbildningsdagpenning, ska utbildningsproducenten dock underrätta arbets- och näringsbyrån och den som betalar arbetslöshetsförmån. Beslutet om avbrott i arbetssökandes frivilliga studier fattas alltid av arbets- och näringsbyrån utifrån de uppgifter som utbildningsproducenten lämnat. I jämförelse med den nuvarande utbildningsdagpenningen utvidgas utbildningsproducentens skyldighet, så att utbildningsproducenten ska ge den studerande ett intyg om ferieperioder under studierna, framstegen i studierna och om tillfälligt avbrytande av studierna.

För att utbildningsproducenterna ska kunna fullfölja denna skyldighet, förser arbets- och näringsbyrån utbildningsproducenterna med namn och personbeteckningar på de studerande vars studier har godtagits som sådana studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt detta kapitel.

10 kap. **Ersättning för kostnader för uppehälle**

1 §. Rörlighetsunderstöd. Till sitt innehåll motsvarar den föreslagna bestämmelsen den

gällande lagen, men de ändringar som föranleds av den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet ska göras.

3 §. Rätt till ersättning för uppehålle. Ersättningen för uppehålle är ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehålle som orsakas av måltider utanför hemmet, vilka kostnader har uppstått vid deltagande i arbetsmarknadsåtgärd, jobbsökarträning, arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller frivilliga studier enligt 9 kap.

I gällande 3 § finns bestämmelser om dem som är berättigade till ersättning för uppehålle och i 6 § bestämmelser om ersättning för uppehålle enligt prövning. Närmare bestämmelser om ersättning för uppehålle enligt prövning finns i statsrådets förordning om förmåner som hör till offentlig arbetskraftservice (1346/2002). Rätt till ersättning för uppehålle har de som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt de som deltar i arbetslivsträning eller arbetspraktik och som får arbetsmarknadsstöd. I fråga om arbetspraktik förutsätts dessutom att deltagarens rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av maximitiden eller att han eller hon på basis av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar. De som deltar i arbetslivsträning eller arbetsprövning och som får arbetslöshetsdagpenning kan få ersättning för uppehålle enligt prövning. I praktiken har ersättning för uppehålle enligt prövning betalats till nästan alla.

Enligt förslaget gäller rätten till ersättning för uppehålle utöver arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån också samtliga arbetsmarknadsåtgärder. Den föreslagna ändringen förenhetligar bestämmelserna om ersättningarna för uppehålle, så att alla mottagare av arbetslöshetsförmån som deltar i arbetsmarknadsåtgärder har rätt till ersättning för uppehålle. Förslaget har samband med den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet, enligt vilken de som får arbetslöshetsdagpenning kan delta i en arbetsmarknadsåtgärd med arbetslöshetsdagpenning.

Rätten till ersättning för uppehålle gäller också sådan jobbsökarträning som genomförs

som grupptjänst och som pågår i minst 5 och högst 20 dagar. För närvarande kan ersättning för uppehålle betalas enligt prövning till dem som deltar i jobbsökarträning.

I fråga om arbetsmarknadsåtgärder som genomförs på en arbetsplats och jobbsökarträning är det möjligt att följa upp deltagandet, varför det föreslås att ersättning för uppehålle betalas för de dagar som arbetssökanden deltar i åtgärden. Eftersom syftet med ersättning för uppehålle är att ersätta extra kostnader, är det inte motiverat att betala ersättning för uppehålle för sådana dagar då personen inte deltar i någon åtgärd och det inte uppstår några rese- och måltidskostnader.

Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 9 kap. kan vara studier där det inte är möjligt att följa upp närvaron. Därför betalas, förutom de undantag som anges i 5 §, för de nämnda tiderna ersättning för uppehålle för fem dagar i veckan oberoende av exempelvis de faktiska dagarna med närundervisning. I fråga om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning motsvarar detta den gällande lagstiftningen.

Avsikten är att beloppet av ersättningen för uppehålle höjs i enlighet med regeringsprogrammet, så att ersättningen för uppehålle är 9 euro per dag för utbildning som ordnas i den studerandes pendlingsregion, medan den förhöjda ersättningen för uppehålle är 18 euro per dag för tid i utbildning utanför pendlingsregionen.

5 §. Begränsningar i fråga om ersättning för uppehålle. Det föreslås att 1 mom. ändras så att arbetssökande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller i arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån och som inte får arbetslöshetsförmån inte ska ha rätt till ersättning för uppehålle. Förslaget ändrar inte i sak den gällande bestämmelsen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om ersättning för uppehålle vid ferieperioder under utbildningen, på motsvarande sätt som bestämmelsen om arbetskraftspolitisk utbildning i den gällande lagen. Det använda uttrycket "utbildning" hänvisar i detta sammanhang till både arbetskraftspolitisk vuxen-

utbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

Enligt 2 mom. förvägras ersättningen för uppehälle endast under uttryckliga ferieperioder, när det inte är möjligt att studera. Där- emot betalats ersättning för uppehälle till exempel för perioder utan undervisning vid universitet.

6 §. Ersättning för uppehälle enligt prövning. Föreslås att 1 mom. 2 och 3 punkten i den gällande paragrafen, där det finns bestämmelser om beviljande av provningsbase- rad ersättning för uppehälle för dem som deltar i arbetslivsträning och får sysselsättnings- stöd samt om beviljande av ersättning för uppehälle för dem som deltar i jobbsökarträ- ning, stryks eftersom de är onödiga. Till dem som deltar i nämnda tjänster betalas ersätt- ning för uppehälle enligt den föreslagna 3 §.

I arbetsprovning kan delta personer som inte får arbetslöshetsförmån. För deras del är det nödvändigt att bevara möjligheten till ersättning för uppehälle enligt provning, om det enligt arbets- och näringsbyråns provning är nödvändigt med tanke på personens försörjning. På motsvarande sätt som i den gäl- lande lagen, kan ersättning för uppehälle be- viljas enligt provning till alla de enskilda kunder som av någon anledning inte får ar- betslöshetsförmån.

För närvarande andordnar i synnerhet ser- vicecentren för arbetskraften tjänster som kompletterar den offentliga arbetskraftsser- vice för sådana kunder som länge varit arbets- lösa. Syftet med denna service, som oftast genomförs i form av grupptjänst, är att ut- veckla arbetslivsfärdigheterna och skapa för- utsättningar bland annat för deltagande i ar- betskraftspolitiska åtgärder. För närvarande betalas ersättning för uppehälle till dem som deltar i jobbsökarträning. Det måste också vara möjligt att betala ersättning för uppehäl- le till dem som deltar i kompletterande servi- ce, eftersom resekostnaderna ofta utgör ett hinder för deltagandet. Den föreslagna änd- ringen minskar behovet av jobbsökarträning. Ersättning för uppehälle betalas på motsva- rande sätt som i fråga om jobbsökarträning för kompletterande service som varar i minst 5 och högst 20 dagar.

12 kap.

Bestämmelser om verkställig- het av stöd, understöd och förmåner

**3 §. Beviljande och utbetalning av ersätt-
ning för uppehälle.** Det föreslås att omnäm-
nandena av utbildningsstöd stryks ur paragra-
fen, eftersom det föreslås att arbetslöshets-
förmån ska betalas för tid i arbetskraftspoli-
tisk vuxenutbildning. Samtidigt föreslås be-
stämmelser om rätten till ersättning för uppe-
hälle under arbetssökandes frivilliga studier,
på samma sätt som vid arbetskraftspolitisk
vuxenutbildning.

Enligt föreslagna 10 kap. 3 § kan ersättning
för uppehälle också betalas till arbetssökande
till vilka det inte betalas arbetslöshetsförmån.
Då ansöks om ersättning för uppehälle hos
Folkpensionsanstalten eller vederbörande ar-
betslöshetskassa, i enlighet med det var ar-
betsökanden skulle ansöka om arbetslös-
hetsförmånen, om han eller hon hade rätt till
den.

Dessutom föreslås att det görs en rättelse
som beror på att arbetskraftsbyråerna blivit
arbets- och näringsbyråer.

**4 §. Tillämpning av lagen om utkomstskydd
för arbetslösa och lagen om arbetslöshets-
kassor. 5 §. Betalning av ersättning för up-
pehälle utan beslut.** Det föreslås att omnäm-
nandena av utbildningsstöd stryks ur paragra-
ferna, eftersom det föreslås att arbetslöshets-
förmån ska betalas för tid i arbetskraftspoli-
tisk vuxenutbildning och bestämmelser om
det finns i lagen om utkomstskydd för arbets-
lösa.

13 kap.

Sökande av ändring

**2 §. Sökande av ändring i beslut om ersätt-
ning för uppehälle.** Det föreslås att omnäm-
nandena av utbildningsstöd stryks ur paragra-
fen, eftersom det föreslås att arbetslöshets-
förmån ska betalas för tid i arbetskraftspoli-
tisk utbildning och bestämmelser om det
finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.
Dessutom föreslås att det görs rättelser som
beror på att arbetskraftsbyråerna blivit ar-
bets- och näringsbyråer.

1.2 Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

1 kap. Allmänna bestämmelser

5 §. Definitioner. I den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet föreslås det att 10 kap. om utbildningsdagpenning upphävs. Av denna anledning föreslås att 1 mom. 1 och 2 punkten ändras så att omnämmandet av utbildningsdagpenning stryks.

2 kap. Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

2 §. Arbete som inte utförs i anställningsförhållande. I den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet föreslås att bestämmelserna om rätt till arbetslöshetsförmåner vid sysselsättningsfrämjande tjänster ska finnas i det nya 10 kap. Bestämmelserna om förmån vid arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ska också finnas i 10 kap. Av denna orsak föreslås att bestämmelsen om rätt till arbetslöshetsförmåner vid arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i 1 mom. 3 punkten upphävs, eftersom den är onödig.

10 §. Giltig orsak att lämna arbetet. I den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet föreslås det att 4 kap. 6 § om maximitid för jämkad arbetslöshetsförmån upphävs. Eftersom maximitiden inte längre ska tillämpas, blir 2 kap. 10 § 3 mom. om giltig orsak att lämna arbetet i samband med att maximitiden går ut onödig, och det föreslås att momentet upphävs.

16 §. Vägran att delta i utbildning och lämnande av utbildning. I 2 mom. finns bestämmelser om när försörjningen för den arbetssökande och dem han eller hon ska försörja är skäligen tryggad under utbildning som anvisats av arbetskraftsmyndigheten. Föreslås att momentet ändras så att det i stället för förmåner på samma nivå som utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd och ersättning för uppehälle hänvisas till förmåner av samma nivå som arbetslöshetsförmån och ersättning för uppehälle.

11 kap. Bestämmelser om verkställighet

4 §. Arbetskraftspolitiskt utlåtande. Föreslås att laghänvisningarna i 1 mom. ändras. Detta beror på de ändringar som föreslås i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i den proposition om lagen om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet.

De föreslagna hänvisningarna till 10 kap. är delvis nya till sitt innehåll. I den gällande lagen finns i regel bestämmelser om utfärdande av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande för tid i en arbetskraftspolitisk åtgärd bara till den del det är fråga om arbetssökande som ansöker om arbetsmarknadsstöd. Eftersom det i den proposition om utkomstskydd för arbetslösa som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att det i lagen också föreskrivs om rätten till förmåner vid sysselsättningsfrämjande service för arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsdagpenning, är det nödvändigt att på motsvarande sätt ändra paragrafen om utfärdande av arbetskraftspolitiskt utlåtande. I denna regeringsproposition föreslås det att 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice upphävs, vilket dessutom medför ändringsbehov som gäller utfärdandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden.

Föreslås att det i 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice ska föreskrivas om stödande av arbetssökandes frivilliga studier med arbetslöshetsförmån. Föreslås att arbetssökandens rättsskydd verkställs så att arbets- och näringsbyrån ger den som betalar ut arbetslöshetsförmånen ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar för stödande av frivilliga studier som inte kräver arbetskraftspolitisk prövning. Den som betalar arbetslöshetsförmånen ger utgående från det arbetskraftspolitiska utlåtandet ett beslut som kan överklagas hos besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden. Besvärsnämndens beslut kan vidare överklagas hos Försäkringsdomstolen. Det arbetskraftspolitiska utlåtandet gäller alltid arbetssökandens rätt till arbetslöshetsförmåner, och inte till exempel rätt att delta i utbildning eller läroinrättningens beslut att avstänga en studerande.

Det föreslås att arbetskraftspolitiska utlå-
tanden ges om det villkor på ett års avbrott i
tidigare avbrutna studier (hänvisning till 9
kap. 3 § 2 – 3 mom. i lagen om offentlig ar-
betskraftsservice), stödtiden för studierna,
arbetssökandens skyldighet att göra framsteg
i studierna samt de villkor som gäller upp-
följning av och avbrott i studierna (hänvis-
ningar till 5 – 7 §).

Det föreslås att i 2 och 4 mom. görs änd-
ringar som beror på att arbetskraftsbyråerna
blivit arbets- och näringsbyråer.

1.3 Lagförslagen 3 — 12

Det föreslås tekniska ändringar som hänför
sig till terminologin i lagen om Folkpen-
sionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och
rehabiliteringspenningförmåner (566/2005),
sjukförsäkringslagen (1224/2004), lagen om
olycksfallsförsäkring (608/1948), lagen om
pension för arbetstagare (395/2006), folkpen-
sionslagen (568/2007), lagen om sjömans-
pensioner (1290/2006), lagen om pension för
företagare (1272/2006), lagen om arbetsverk-
samhet i rehabiliteringssyfte (189/2001), in-
komstskattelagen (1535/1992), lagen om sta-
tens pensioner (1295/2006) samt lagen om
kommunala pensioner (549/2003).

2 Närmare bestämmelser och före- skrifter

Föreslås att det i 9 kap. 4 § i lagen om of-
fentlig arbetskraftsservice ska föreskrivas att
den tidpunkt för inledande av studier före
vilken studierna måste överenskommas i
jobbsökarplanen ska bestämmas genom för-
ordning av statsrådet. Beroende på utbild-
ningsform och utbildningsproducentens för-
faringsätt ska man komma överens om stu-
dierna innan arbetssökanden efter antagning
till läroinrättningen meddelar utbildnings-
producenten att han eller hon tar emot ut-
bildningsplatsen, anmäler sig som närvaran-
de eller de facto inleder studierna.

Med stöd av bemyndigandet att utfärda
förordning i 12 kap. 3 § i lagen om offentlig
arbetskraftsservice föreskrivs det i statsrådets
förordning om verkställighet av offentlig ar-
betskraftsservice (1347/2002) att arbets- och
näringsbyrån till den som betalar förmånerna

ska lämna uppgifter om dem som inlett och
slutfört arbetskraftspolitisk vuxenutbildning,
ferieperioder under utbildningen och om an-
nan uppdelning av utbildningen samt uppgift
om huruvida utbildningsplatsen är belägen på
den studerandes hemort eller inom hans eller
hennes pendlingsregion. Uppgifterna får
lämnas med hjälp av elektronisk linjeöverför-
ring till den som betalar förmånerna. På
grund av de ändringar som föreslås i lagen
om offentlig arbetskraftsservice ska det på
motsvarande sätt i förordningen föreskrivas
om de uppgifter som behövs för utbetalning-
en av ersättning för uppehälle och lämnandet
av uppgifterna också i andra situationer än
vid arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Lagförslaget förutsätter också ändringar i
statsrådets förordning om förmåner som hör
till offentlig arbetskraftsservice (1346/2002).
Avsikten är att de bestämmelser i nämnda
förordning och i statsrådets förordning om
verkställighet av offentlig arbetskraftsservice
som gäller sysselsättningsstöd för arbetslivs-
träning blir upphävda. Dessutom är avsikten
att precisera bestämmelserna om ersättning
för uppehälle.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari
2010.

Föreslås att det i övergångsbestämmelsen i
lagen om ändring av lagen om offentlig ar-
betskraftsservice föreskrivs att det för tid i
arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som inte
slutförts när lagen träder i kraft ska betalas
utbildningsstöd och ersättning för uppehälle
enligt nuvarande bestämmelser. I praktiken
innebär detta att det till dem som deltar i ar-
betskraftspolitisk vuxenutbildning ska beta-
las utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd
utan de förhöjningar som föreslås i den pro-
position om lagen om utkomstskydd för ar-
betslösa som beretts vid social- och hälso-
vårdsministeriet. Utbildningsstödet ska inte
räknas in i maximitiden för betalning av ar-
betslöshetsdagpenning.

För tid i arbetslivsträning som inte slutförts
när denna lag träder i kraft ska det betalas
sysselsättningsstöd och ersättning för uppe-
hälle enligt prövning enligt de nuvarande be-
stämmelserna.

För tid i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och arbetslivsträning som inletts innan lagen träder i kraft ska det betalas förhöjd ersättning för uppehälle på det sätt som föreslås i denna regeringsproposition.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Bestämmelserna om grundläggande fri- och rättigheter i Finlands grundlag (731/1991, nedan grundlagen) har haft betydelse vid beredningen av propositionen. Vid bedömningen har man i synnerhet beaktat 6, 18 och 19 § i grundlagen.

I 9 kap. som föreslås i lagen om offentlig arbetskraftsservice finns bestämmelser om arbetssökandes frivilliga studier och i 1 § 1 mom. i kapitlet bestämmelser om målen med frivillig utbildning för arbetssökande. Enligt lagrummet är syftet med arbetssökandes frivilliga studier att förbättra vuxenbefolkningens yrkesskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla sin arbetsplats. En målsättning är också att främja tillgången på yrkeskunnig arbetskraft. De mål som föreskrivs i förslaget motsvarar målen för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

I föreslagna 9 kap. 2 § finns bestämmelser om begränsningar av tillämpningsområdet. Enligt paragrafen tillämpas bestämmelserna i kapitlet inte på dem som är under 25 år. Den åldersgräns som föreslås i paragrafen ska också granskas med beaktande av de grundläggande fri- och rättigheterna.

Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av ålder. Enligt 18 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Enligt 19 § 1 mom. i grundlagen har alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätt till oundgänglig försörjning och omsorg. I lagrummet föreskrivs om den minimitrygghet som individen har rätt till i alla livssituationer. Enligt 2 mom. i paragrafen garanteras genom lag var och en rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshet. I praktiken innebär detta att lagstiftaren ska tillförsäkra grundläggande försörjning i de fall som nämns i lagrummet.

Grundlagsutskottet har ansett det vara möjligt att försörjningen vid arbetslöshet inte tryggas på samma sätt för alla (GrUU 46/2002 rd samt GrUU 17/1995 rd, GrUU 17/1996 rd, GrUU 32/1997 rd, GrUU 32/2000 rd och GrUU 43/2001 rd). Men skillnaderna ska vara godtagbara med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna.

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden om unga personers rätt till arbetsmarknadsstöd (GrUU 17/1995 rd och GrUU 17/1996 rd) ansett att särbehandling på grund av ålder är möjlig. I sitt utlåtande GrUU 17/1996 rd konstaterade grundlagsutskottet att det i lagstiftningen om social trygghet används åldersgränser för att definiera vem som hör till ett visst system och för att bestämma villkoren för beviljande av förmånen. Grundlagsutskottet ansåg att det fanns en godtagbar grund för särbehandling av unga med beaktande av sysselsättningsläget på den tiden. Grundlagsutskottet fäste också uppmärksamhet vid att det inte var fråga om en godtyckligt vald åldersgräns, eftersom den aktuella åldersgränsen 25 år redan annars ingick i sysselsättningslagstiftningen. Med avseende på grundläggande försörjning konstaterade grundlagsutskottet i sitt utlåtande GrUU 17/1995 rd, att tryggad grundläggande försörjning i sig inte utgör något hinder för att ställa villkor och begränsningar för erhållande av stödet. De system för social trygghet som tillförsäkrar den grundläggande försörjningen måste dock uppgöras så att det inte finns grupper som hamnar utanför systemen. Systemen behöver dock inte omfatta sådana personer som med beaktande av lagstadgade skyddssystem och en bedömning av personens situation som helhet, exempelvis familjeförhållanden, har förutsättningar för att försörja sig, fast deras normala utkomstmöjligheter har försämrats till exempel på grund av arbetslöshet. I nämnda utlåtanden hänvisades det dessutom till att målen med lagförslagen hade samband med det allmänna skyldighet att främja arbetslöshet.

De som bedriver frivilliga studier ska, under de förutsättningar som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, ha rätt att för studietiden få arbetslöshetsförmån. Bestämmelsen avser dock inte att ersätta studiestödssystemet eller andra stödformer vid utbild-

ning. Således är den primära stödformen för frivillig utbildning för dem som inte fyllt 25 år även framöver de stöd som anges i lagen om studiestöd (65/1994).

De föreslagna bestämmelserna gäller arbetslöshetsförmån som betalas vid frivillig utbildning. Bestämmelsen undanröjer inte rätten till grundläggande försörjning vid arbetslöshet för dem som inte fyllt 25 år, utan rätten till förmån vid arbetslöshet fastställs enligt bestämmelserna i en gällande lag. Om dessutom målen för arbetslösas frivilliga stu-

dier beaktas, anser regeringen att de föreslagna åldersgränserna inte torde innebära en sådan försämring av den lagstadgade grundläggande försörjningen som ska anses strida mot grundlagen. På grund av frågans principiella betydelse anser regeringen dock att det är önskvärt att ett utlåtande begärs av grundlagsutskottet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 12 kap. 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 909/2008, och
ändras 6 kap. 1 §, 7 kap. 5 § samt 7 § 3 och 4 mom., 9 kap. 1 § 3 mom., 3 och 5 §, 6 § 1 mom., 12 kap. 3—5 § och 13 kap. 2 §,
 av dem 7 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1050/2004 och 1177/2007 och 7 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1216/2005, 9 kap. sådant det lyder jämte ändringar, 10 kap. 1 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1062/2006, 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 925/2003, 12 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 458/2005, 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 364/2004 samt 13 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1095/2006, som följer:

6 kap

Tjänster för kompetensutveckling

1 §

Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och förmåner som betalas under tiden för utbildningen

Syftet med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är att förbättra vuxenbefolkningens yrkesskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla arbetsplatsen samt att främja tillgången på yrkeskunnig arbetskraft.

Arbetskraftsmyndigheterna skaffar arbetskraftspolitisk vuxenutbildning av utbildningsproducenter med de anslag som använts för anskaffning av utbildning under huvudtiteln för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde i statsbudgeten. Utbildningsproducenter kan vara sammanslutningar som beviljats tillstånd att ordna yrkesinriktad grund- eller tilläggsutbildning, universitet, yrkeshögskolor eller andra lämpliga utbildningsanordnare.

Den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen är huvudsakligen utbildning som främjar yrkesfärdigheterna. Allmänbildande utbildning kan anskaffas som förberedande utbildning för ett yrke eller en uppgift, om avsaknaden av denna utbildning utgör hinder för att få arbete eller att delta i yrkesutbildning. I syfte att förbättra de praktiska yrkesfärdigheterna kan den utbildning som anskaffas omfatta inläring i arbetet och praktik. Förutsättningarna för anskaffning av utbildning eller gymnasieutbildning som leder till universitets- eller yrkeshögskoleexamen anges genom förordning av statsrådet.

Till den som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning betalas arbetslöshetsförmån under tiden för utbildningen för att trygga försörjningen på det sätt som bestäms i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En studerande har dessutom rätt till ersättning för uppehälle enligt 10 kap.

I fråga om tid i sysselsättningsfrämjande utbildning som en myndighet i något annat nordiskt land anordnar i landet i fråga tillämpas det som föreskrivs om förmåner vid arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

7 kap

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

5 §

Sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen

För stödjande av egna insatser för att skaffa arbete kan sysselsättningsstöd i form av startpeng beviljas enskilda kunder som blir företagare, för tryggande av försörjningen.

I syfte att öka arbetsmöjligheterna för deltidanställda kan arbetstagare som frivilligt övergår från heltidsarbete till deltidarbete beviljas sysselsättningsstöd som ersättning för inkomstbortfall (*deltidstillägg*), om arbetsgivaren samtidigt förbinder sig att för motsvarande tid anställa en arbetslös arbetssökande som anvisats av arbets- och näringsbyrån. Om frivillig övergång till alterneringsledighet och om alterneringsersättning bestäms särskilt.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av sysselsättningsstöd enligt 1 och 2 mom. När arbets- och näringsbyrån beviljar stöd enligt 1 och 2 mom. kan den dessutom uppställa villkor som är nödvändiga med tanke på den som ska sysselsättas och syftet med stödet.

7 §

Ordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

Om utbildning med stöd av 1 eller 2 mom. ordnas för en arbetslös arbetssökande, har han eller hon under utbildningstiden rätt till arbetslöshetsdagpenning och ersättning för uppehälle på samma villkor som om han eller hon skulle ha inlett arbetskraftspolitisk vuxenutbildning innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenning hade gått ut.

Om en sådan arbetslös som avses i 1 eller 2 mom. inte kan sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden och lämplig utbildning eller rehabilitering inte kan ordnas för honom eller

hennes, är hemkommunen skyldig att på anvisning av arbetskraftsmyndigheten för personen ordna möjlighet till arbete i åtta månader (*sysselsättningsskyldighet*). Kommunen ska ordna möjligheten till arbete så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning går ut. Kommunen har rätt att få lönesubvention för sådana arbetstagare som arbets- och näringsbyrån anvisat kommunen att sysselsätta på grundval av sysselsättningsskyldigheten.

9 kap

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

1 §

Syftet med stödandet av studier

Genom att arbetssökandes frivilliga studier stöds förbättras vuxenbefolkningens yrkeskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla arbetsplatsen samt tryggas tillgången på yrkeskunnig arbetskraft.

2 §

Allmänna förutsättningar och förmåner

En arbetssökande som har fyllt 25 år och som deltar i frivillig utbildning har rätt till arbetslöshetsförmåner under de förutsättningar som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, om

1) arbets- och näringsbyrån har konstaterat att den arbetssökande har behov av utbildning och byrån bedömer att stödandet av frivilliga studier är det arbetskraftspolitiskt sett ändamålsenligaste sättet att förbättra arbetssökandens yrkesfärdigheter och möjligheter att få arbete eller behålla sin arbetsplats,

2) studierna på ett väsentligt sätt anses förbättra möjligheterna till sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden,

3) det har överenskommit om studierna i en jobbsökarplan på det sätt som bestäms i 4 §, och

4) övriga villkor som anges i detta kapitel uppfylls.

Bestämmelser om rätten till ersättning för uppehälle under tiden för studierna finns i 10 kap.

3 §

Förutsättningar för studierna

Det som föreskrivs i detta kapitel tillämpas på studier som enligt 2 kap. 6 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betraktas som heltidsstudier, och

1) om vilka det föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (630/1998), i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), i yrkeshögskolelagen (351/2003) eller i universitetslagen (558/2009) och som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller till lägre eller högre högskoleexamen som avläggs vid universitet eller yrkeshögskola, eller som syftar till att avlägga delar av nämnda examina, samt tilläggsutbildning eller fortbildning enligt nämnda lagar och öppen undervisning vid universitet och yrkeshögskolor,

2) som är annan yrkesinriktad utbildning som anordnas i Finland eller som omordnas utomlands av en utbildningsproducent som är verksam i Finland,

3) om vilka det föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller i gymnasielagen (629/1998), i det fall att avsaknaden av utbildning utgör ett hinder för yrkesmässig utveckling eller

4) om vilka det föreskrivs i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), i det fall att utbildningen ökar yrkesfärdigheterna och behörigheten och en utbildnings- eller studieplan över studierna uppvisas.

Om inte något annat följer av särskilda skäl, tillämpas det som bestäms i detta kapitel på universitetsstudier för avläggande av lägre eller högre högskoleexamen endast när det är fråga om studier som arbetssökanden bedrivit tidigare och som bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som arbetssökanden bedrivit tidigare endast om studierna bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare. Begränsningen gäller inte studier som inletts under ett anställningsförhållande.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas, när andra villkor uppfylls, också på studier på Åland som motsvarar sådana studier som avses i 1 mom. 1 — 2 och 4 punkten.

4 §

Överenskommelse om studier i jobbsökarplanen

En överenskommelse om de studier för vilka det ges stöd måste tas in i jobbsökarplanen innan studierna inleds. Bestämmelser om den tidpunkt då studierna anses ha inletts vid tillämning av denna paragraf utfärdas genom förordning av statsrådet.

Efter att studierna inletts kan det avtalas om understödd utbildning i jobbsökarplanen, om det finns vägande skäl eller om arbetssökanden har inlett studierna i ett anställningsförhållande.

5 §

Stödtid

För studier kan det ges stöd på det sätt som avses i detta kapitel för högst 24 månader per studiehelhet.

Om en arbetssökande hos arbets- och näringsbyrån visar upp utbildningsproducentens utredning om ett tillfälligt avbrott i studierna och det finns ett giltigt skäl för avbrottet, räknas inte tiden för avbrottet in i maximalängden enligt 1 mom. Redogörelsen ska visas upp hos arbets- och näringsbyrån utan dröjsmål efter att studierna avbrutits.

6 §

Den arbetssökandes skyldigheter

Arbetssökanden ska regelbundet delta i undervisningen enligt utbildnings- eller studieplanen.

För att arbetssökanden ska få arbetslöshetsförmån förutsätts framsteg i studierna. Som tillräckliga framsteg i högskolestudier avses att arbetssökanden i genomsnitt får 5,5 studiepoäng per studiemånad för studieprestationer i anslutning till sin examen. I fråga om andra studier förutsätts att studierna

framskrider enligt utbildnings- eller studieplanen.

7 §

Uppföljning av studierna och avbrott i studierna

Arbets- och näringsbyrån följer hur arbetssökanden gör framsteg i studierna på det sätt som överenskommit i jobbsökarplanen.

Om arbetssökanden inte gör tillräckliga framsteg i studierna eller försummar att underrätta arbets- och näringsbyrån om studieframgången på det sätt som överenskommit i jobbsökarplanen, ska arbets- och näringsbyrån besluta att arbetssökandens frivilliga studier inte längre kan stödjas med arbetslöshetsförmån. Rätten till arbetslöshetsförmån upphör då från den tidpunkt då det anses att arbetssökanden inte gjort tillräckliga framsteg i studierna eller den tidpunkt då arbetssökanden borde ha underrättat arbets- och näringsbyrån om studieframgången.

Om arbetssökanden utan godtagbart skäl har uteblivit från utbildning enligt utbildnings- eller undervisningsplanen så att det är uppenbart att arbetssökanden inte kan avlägga de planerliga studierna, eller om arbetssökanden annars på ett väsentligt sätt har försummat studierna, upphör rätten till arbetslöshetsförmånen vid den tidpunkt då frånvaron eller försømmelsen börjar.

Innan ett beslut som avses i 2 och 3 mom. fattas, ska arbetssökanden ges tillfälle att bli hörd.

8 §

Den arbetssökandes skyldighet att informera

Den arbetssökande ska för arbets- och näringsbyrån visa upp utbildningsproducentens intyg om antagning till utbildningen, inledande av studierna och ferieperioder under utbildningen.

Arbetssökanden ska dessutom för arbets- och näringsbyrån visa upp en behövlig redogörelse för framstegen i studierna.

Arbetssökanden ska underrätta arbets- och näringsbyrån om sådant tillfälligt avbrott i

studierna som avses i 5 § 2 mom. och om avslutande av studierna.

9 §

Utbildningsproducentens informationsplikt

Utbildningsproducenten ska ge arbetssökanden intyg om antagning till utbildningen, inledande av studierna, ferieperioder under utbildningen, framstegen i studierna och om tillfälligt avbrott i studierna.

Utbildningsproducenten ska utan dröjsmål underrätta arbets- och näringsbyrån om avslutande av studierna och om de omständigheter som avses i 7 § 3 mom.

För att utbildningsproducenterna ska kunna fullgöra den skyldighet som avses i 2 mom. lämnar arbets- och näringsbyrån till dem namnen och personbeteckningarna för de studerande vars studier har ansetts vara sådana studier som avses i detta kapitel.

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehälle

1 §

Rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som ersättning för flyttningskostnader till ett belopp av högst 700 euro, om den arbetssökande övergår i arbete utanför sin pendlingsregion och

1) har rätt till en sysselsättningsplan med stöd av 5 a kap. 2 §, eller

2) får arbetsmarknadsstöd när han eller hon är arbetslös eller inte har rätt till arbetsmarknadsstöd på grund av omständigheter som nämns i 10 kap. 2 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, på grund av att ansökan om arbetsmarknadsstöd lämnades in för sent eller på grund av sådan jämkning eller minskning av förmåner som avses i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

3 §

Rätt till ersättning för uppehålle

Arbetssökande har rätt att få 9 euro per dag i ersättning för uppehålle som ersättning för de resekostnader och övriga kostnader för uppehålle som föranleds av deltagandet i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller i frivilliga studier enligt 9 kap.

Om en arbetssökande deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller i frivilliga studier enligt 9 kap. utanför sin pendlingsregion, betalas i förhöjd ersättning för uppehålle 18 euro per dag. Rätt till förhöjd ersättning för uppehålle har också arbetssökande

- 1) som inom sin pendlingsregion deltar i utbildning som ordnas utanför hans eller hennes hemkommun,
- 2) som orsakas inkvarteringskostnader på grund av deltagande i utbildning, och
- 3) som visar upp ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering.

Rätt till ersättning per dag för uppehålle som betalas för deltagande i utbildning enligt 1 och 2 mom. har också

- 1) mottagare av arbetslöshetsförmån som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd enligt 8 kap. 1 §,
- 2) arbetssökande som får arbetslöshetsförmån eller som inte har rätt till arbetslöshetsförmån på grund av omständigheter som nämns i 10 kap. 2 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller på grund av minskad förmån enligt 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som deltar i sådan jobbsökarträning som arbetskraftsmyndigheterna anordnat eller anskaffat och som genomförs som grupptjänst och pågår i minst 5 och högst 20 dagar.

För att den som deltar i arbetspraktik ska ha rätt till ersättning för uppehålle för de dagar som han eller hon deltar i praktiken förutsätts dessutom att rätten till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av maximitiden eller att han eller hon på basis av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar.

5 §

Begränsningar i fråga om ersättning för uppehålle

Arbetssökande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller i frivilliga studier enligt 9 kap. och som inte får arbetslöshetsförmån har inte rätt att få ersättning för uppehålle.

Till arbetssökande betalas inte ersättning för uppehålle för ferier under utbildningstiden. Förmånen betalas dock för den tid under vilken arbetssökanden under en ferie deltar i inläring i arbete eller praktik som hör till utbildningen, om inte något annat följer av 1 mom.

6 §

Ersättning för uppehålle enligt prövning

Med iakttagande av vad som i 3 § 1 och 2 mom. bestäms om beloppet av och grunderna för beviljande av ersättning för uppehålle till arbetssökande kan arbets- och näringsbyrån bevilja ersättning för uppehålle för de dagar arbetssökanden deltar i åtgärden

- 1) till den som deltar i arbetsprövning som ordnas på en arbetsplats och inte får arbetslöshetsförmån,
- 2) till arbetslösa som deltar i service i form av grupptjänst som kompletterar den offentliga arbetskraftsservicen i enlighet med 3 kap. 1 § 2 eller 3 mom., om åtgärden varar i minst 5 dagar och högst 20 dagar.

12 kap

Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner

3 §

Beviljande och utbetalning av ersättning för uppehålle

Ersättning för uppehålle enligt 10 kap. 3 § till den som får grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd söks hos Folkpensionsanstalten. Ersättning för uppehålle enligt 10

kap. 3 § till den som får inkomstrelaterad dagpenning söks hos den arbetslöshetskassa vars medlem sökanden är.

Om det inte betalas arbetslöshetsförmån till arbetssökanden, ska ansökan om ersättning för uppehälle enligt 3 § 3 mom. 2 punkten sökas hos Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan, i enlighet med det var arbetssökanden borde ansöka om arbetslöshetsförmånen, om han eller hon hade rätt till den.

Utbetalningen av ersättning för uppehälle upphör från och med den dag arbetssökande avbryter den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen eller de frivilliga studierna enligt 9 kap. eller en arbetsmarknadsåtgärd enligt 8 kap. 1 § eller jobsökarträningen. Utbetalningen av ersättning för uppehälle upphör också om det har beslutats att en utbildning ska avbrytas. Den som får ersättning för uppehälle och arbets- och näringsbyråns ska utan dröjsmål underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om avbrottet eller avbrytandet.

Bestämmelser om arbets- och näringsbyråns övriga skyldigheter att utlämna uppgifter samt om anmälningar och lämnande av uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetslöshetskassor

I fråga om ansökan om ersättning för uppehälle, skyldighet att lämna uppgifter, beslut om ersättningar, förvägran av förmån på grund av försenad ansökan, betalningssätt, tillfälligt avbrott eller tillfällig minskning av utbetalningen, utbetalning till någon annan än en studerande, återkrav, preskription av fordringar, kvittning, överföring till annan person, rättelse, korrigerings av fel, erhållande och utlämnande av uppgifter samt samboende och boende åtskils gäller vad som bestäms om arbetslöshetsförmåner i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om arbetslöshetskassor, om inte något annat bestäms i denna lag.

Om utmätning av ersättning för uppehälle gäller vad som i lagen om utkomstskydd för

arbetslösa bestäms om utmätning av grunddagpenning.

5 §

Betalning av ersättning för uppehälle utan beslut

Om Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan betalar ut arbetslöshetsförmån utan beslut i enlighet med 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och mottagaren av arbetslöshetsförmån har rätt att få ersättning för uppehälle, får Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan på motsvarande sätt betala även denna ersättning utan beslut. Ersättningen för uppehälle betalas då till fullt belopp.

13 kap

Sökande av ändring

2 §

Sökande av ändring i beslut om ersättning för uppehälle

Med iakttagande av vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om arbetslöshetskassor föreskrivs om sökande av ändring genom besvär i beslut som gäller arbetslöshetsförmåner får ändring sökas

1) i Folkpensionsanstaltens och arbetslöshetskassans beslut om ersättning för uppehälle,

2) i arbets- och näringsbyråns beslut som gäller sådana förmåner innan utbildningen börjar som avses i 10 kap. 2 § 1 mom.,

3) i sådana beslut av besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden som gäller förmåner enligt 1 eller 2 punkten.

En besvärsskrift som gäller arbets- och näringsbyråns beslut ska dock lämnas in till arbets- och näringsbyråns inom den tid som nämns i 12 kap. 1 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

På undanröjande av beslut enligt 1 mom. tillämpas vad som i 12 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om undanröjande av beslut som gäller en arbetslöshetsförmån.

På ärenden som gäller ersättning för uppehälle och förmåner innan utbildningen börjar tillämpas inte vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om utkomstskyddsombudets uppgifter och behörighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

I fråga om utbildningsstöd och ersättning för uppehälle för tid i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som pågår vid denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På beloppet

av ersättning för uppehälle tillämpas dock 10 kap. 3 § 1 och 2 mom.

I fråga om sysselsättningsstöd och ersättning för uppehälle enligt prövning för tid i arbetslivsträning som pågår vid denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På beloppet av ersättning för uppehälle tillämpas dock 10 kap. 3 § 1 och 2 mom.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002)
 2 kap. 10 § 3 mom. samt
ändras 1 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten, 2 kap. 2 § 1 mom. och 16 § 2 mom. samt 11 kap.
 4 § 1, 2 och 4 mom., av dem 11 kap 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 472/2009, som följer:

1 kap

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med
 1) *arbetslöshetsförmån* arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd,
 2) *arbetslöshetsdagpenning* grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning som beviljas löntagare och företagare,

2 kap

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

2 §

Arbete som inte utförs i anställningsförhållande

En arbetssökande har rätt till arbetslöshetsförmåner enligt denna lag för den tid han eller hon utan lön deltar i sedvanligt allmännyttigt frivilligarbete eller i sedvanligt talarbete.

16 §

Vägran att delta i utbildning och lämnande av utbildning

Försörjningen för den arbetssökande och dem han eller hon ska försörja tryggas skäligen, om han eller hon har rätt till förmåner på samma nivå som arbetslöshetsförmån och ersättning för uppehälle enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice.

11 kap

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om sådant bevisligt avbrott som avses i 2 kap, 7 kap. 2—3 § och 11 § 2 mom., 8 kap., 10 kap. 2 § 1, 2, 4 och 5 mom., 3 § och 5 § 1 och 3 mom. samt i 5 a kap. 2 § 1—3 mom. och 9 kap. 3 § 2—4 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice samt om de förutsättningar som anges i 5—7 §. I det arbetskraftspolitiska utlåtandet ska det konstateras att en sysselsättningsplan utarbetats, tidpunkten då sysselsättningsplanen tas i bruk, att en åtgärd ingår i sysselsättningsplanen samt andra omständigheter som är nödvändiga för att tillägg för sysselsättningsplan ska kunna betalas.

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. Det arbetskraftspolitiska utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat arbets- och näringsbyrån att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

Det arbetskraftspolitiska utlåtandet delges den arbetssökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbetssökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet från arbets- och näringsbyrån.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 15 juli 2005 om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 27 § 1 mom., 33 § 1 mom. och 39 § 2 mom., av dem 27 § 1 mom. sådant det lyder i lag 533/2009, som följer:

27 §

Betalning utan karenstid

Någon karenstid iakttas inte om rehabiliteringsklienten omedelbart före den dag från vilken rehabiliteringspenningen beviljas fick sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

33 §

Rehabiliteringspenningens belopp på basis av tidigare förmåner

Om en rehabiliteringsklient under fyra månader innan rehabiliteringspenning börjar betalas ut har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller studiepenning enligt lagen om studiestöd (65/1994), ska rehabiliteringspenning som uppgår till minst det eurobelopp som avses i 11 kap. 6 § 1 och 2 mom. i sjukförsäkringslagen ökat med tio procent betalas när rehabiliteringen börjar. Om rehabiliteringsklienten under de föregående fyra månaderna har fått flera sådana förmåner som nämns ovan,

ska rehabiliteringspenningen beräknas på det största av förmånsbeloppen.

39 §

Retroaktiv betalning

Om en rehabiliteringsklient har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, annan föräldrapenning än sådan som avses i 11 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen eller specialvårdspenning, innehålls till Folkpensionsanstalten den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid upp till ett belopp som motsvarar den arbetslöshetsförmån, den sjukdagpenning, den föräldrapenning eller den specialvårdspenning som har betalats eller också betalas den till den behöriga arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan har betalt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsstöd och sysselsättningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag**om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) 11 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten samt
ändras 8 kap. 9 § 2 mom., det inledande stycket i 11 kap. 6 § 1 mom. samt 15 kap. 11 §, av dem 8 kap. 9 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1364/2007, som följer:

8 kap

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

9 §

Sjukdagpenning efter maximitiden

Med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom. jämföras den tid för vilken den försäkrade enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller arbetspensionslagarna har fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller i lagen om skada, ådragen i militärtjänst, eller den tid den försäkrade har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrå eller deltagit i en åtgärd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) eller bedrivit studier som avses i 9 kap. i nämnda lag. Med arbetsförhetstid jämföras också den tid personen med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har varit berättigad till en förmån enligt nämnda lag. Den tid för vilken den försäkrade har fått sjukpension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen eller full invalidpension enligt arbetspensionslagarna ska däremot inte jämföras med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom.

11 kap

Beloppet av dagpenningförmånerna

6 §

Sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån

Har en försäkrad under en fyra månaders period innan rätten till sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde fått en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utgör den sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning som ska betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som har betalats till honom eller henne. När beloppet av arbetslöshetsförmånen och utbildningsstödet räknas ut beaktas då inte

15 kap

Verkställighet

11 §

Arbetslöshetskassans eller Folkpensionsanstaltens rätt till sjukdagpenning

Har en försäkrad för den tid under vilken han eller hon varit arbetsoförmögen fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet

(1305/2002), innehålls den sjukdagpenning som betalats för samma tid upp till ett belopp som motsvarar beloppet av den förmån som Folkpensionsanstalten betalat eller också betalas den till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan betalat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010. På utbildningsstöd och sysselsättningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

5.**Lag****om ändring av 61 a § i lagen om olycksfallsförsäkring**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/1948) 61 a § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 1329/1999, som följer:

61 a §

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) för den tid för vilken arbetstagar-
en beviljas dagpenning eller olycksfallspen-
sion enligt denna lag retroaktivt, ska försäk-
ringsanstalten på yrkande av arbetslöshets-
kassan eller Folkpensionsanstalten betala den

retroaktiva dagpenningen eller olycksfalls-
pensionen till arbetslöshetskassan eller Folk-
pensionsanstalten till den del dagpenningen
eller olycksfallspensionen motsvarar be-
loppet av arbetslöshetsdagpenning eller ar-
betsmarknadsstöd som utbetalats för samma
tid.

—————
—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

6.

Lag**om ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 19 maj 2006 om pension för arbetstagare (395/2006) 74 § 3 mom. 4 och 5 punkten samt
ändras 2 § 1 mom. 4 punkten, 76 § 4 mom. och 120 § 4 mom., av dem 2 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1274/2006, som följer:

2 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med:

4) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har erhållit moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

76 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

120 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken personen beviljas pension retroaktivt, ska pensionsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen motsvarar beloppet av den arbetslöshetsdagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

7.

Lag**om ändring av 34 och 70 § i folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i folkpensionslagen av den 11 maj 2007 (568/2007) 34 § 2 mom. 8 punkten samt
 70 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. 2 punkten, samt
ändras 70 § 2 mom. 1 punkten som följer:

70 §

*Utbetalning av retroaktiv folkpension och
 barnförhöjning*

1) en arbetslöshetsförmån enligt lagen om
 utkomstskydd för arbetslösa, eller

 Det förfarande som anges i 1 mom. tillämpas också, om Folkpensionsanstalten beviljar barn-förhöjning retroaktivt för samma tid för vilken förmånstagaren har fått

 Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
 På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

8.

Lag**om ändring av lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 22 december 2006 om sjömanspensioner (1290/2006) 80 § 3 mom.
 4 och 5 punkten samt

ändras 2 § 1 mom. 6 punkten, 82 § 4 mom. och 117 § 4 mom. som följer:

2 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med:

6) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning, sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

82 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

117 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken han eller hon retroaktivt beviljas pension, ska pensionsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den arbetslöshetsdagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
 På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

9.

Lag**om ändring av 2 och 70 § i lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 22 december 2006 om pension för företagare (1272/2006) 68 §
 3 mom. 3 och 4 punkten samt
ändras 2 § 1 mom. 9 punkten och 70 § 6 mom. 1 punkten som följer:

2 §	(608/1948),	trafikförsäkringslagen
<i>Centrala definitioner</i>	(279/1959) eller lagen om olycksfall i mili-	tärtjänst (1211/1990),

I denna lag avses med

9) *oavlönad tid* den tid under vilken en företagare har erhållit moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring

70 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken företagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
 På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

10.**Lag****om ändring av 28 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 2 mars 2001 om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001)
28 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1293/2002, som följer:

28 §

Ändringssökande

kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice bestäms om beslut som gäller sysselsättningsstöd.

När det gäller sökande av ändring i beslut
som fattats enligt 24 § tillämpas vad som i 13

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

11.**Lag****om ändring av 93 § i inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 93 § 4 mom., sådant det lyder i lag 946/2008, som följer:

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

—————
Om den skattskyldige under skatteåret har fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller dagpenning för tryggnad av försörjningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa minskas hans eller hennes självriskandel med 55 euro för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock

minst 110 euro. Till en full ersättningsmånad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och på utbildningsstöd och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

12.

Lag**om ändring av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i lagen av den 22 december 2006 om statens pensioner (1295/2006) 62 § 3 mom.
 4 och 5 punkten samt
 ändras 63 § 4 mom. och 122 § 1 mom. som följer:

63 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

 När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

122 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt la-

gen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken arbetstagaren beviljas pension retroaktivt, ska Statskontoret på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den arbetslöshetsdagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

 Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
 På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och på utbildningsstöd och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

13.

Lag**om ändring av lagen om kommunala pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 13 juni 2003 om kommunala pensioner (549/2003) 52 § 1 mom. 4 och 5 punkten, sådana de lyder i lag 713/2004, samt
ändras 53 § 4 mom. och 126 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1293/2006, som följer:

53 §
 Återstående tid

 Om den anställda under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa beaktas när inkomsten för den återstående tiden bestäms såsom arbetsinkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken nämnda förmån har erlagts. På motsvarande sätt beaktas även dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, om den har beviljats till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

126 §
Betalning av pension till Folkpensionsanstalten och en arbetslöshetskassa

Har en pensionstagare fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt

Helsingfors den 2 oktober 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

lagen om utkomstskydd för arbetslösa för den tid för vilken han eller hon beviljas pension retroaktivt, ska den kommunala pensionsanstalten på yrkande av Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
 På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och på utbildningsstöd och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Arbetsminister *Anni Sinnemäki*

1.

Lag**om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 12 kap. 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 909/2008, och
ändras 6 kap. 1 §, 7 kap. 5 § samt 7 § 3 och 4 mom., 9 kap. 10 kap. 1 § 3 mom., 3 och 5 §, 6 § 1 mom., 12 kap. 3—5 § och 13 kap. 2 §,
av dem 7 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1050/2004 och 1177/2007 och 7 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1216/2005, 9 kap. sådant det lyder jämte ändringar, 10 kap. 1 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1062/2006, 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 925/2003, 12 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 458/2005, 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 364/2004 samt 13 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1095/2006, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 kap

6 kap

Tjänster för kompetensutveckling**Tjänster för kompetensutveckling**

1 §

1 §

*Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning**Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och
förmåner som betalas under tiden för utbildningen*

Syftet med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är att förbättra vuxenbefolkningens yrkesskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla arbetsplatsen samt att främja tillgången på yrkeskunnig arbetskraft.

Arbetskraftsmyndigheterna skaffar arbetskraftspolitisk vuxenutbildning av utbildningsproducenter med de anslag som anvisats för anskaffning av utbildning under huvudtiteln för arbetsministeriets förvaltningsområde i statsbudgeten. Utbildningsproducenter kan vara sammanslutningar som beviljats tillstånd att ordna yrkesinriktad grund- eller tilläggsutbildning, universitet, yrkeshögskolor eller andra lämpliga utbildningsanordnare.

Syftet med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är att förbättra vuxenbefolkningens yrkesskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla arbetsplatsen samt att främja tillgången på yrkeskunnig arbetskraft.

Arbetskraftsmyndigheterna skaffar arbetskraftspolitisk vuxenutbildning av utbildningsproducenter med de anslag som anvisats för anskaffning av utbildning under huvudtiteln för *arbets- och näringsministeriets* förvaltningsområde i statsbudgeten. Utbildningsproducenter kan vara sammanslutningar som beviljats tillstånd att ordna yrkesinriktad grund- eller tilläggsutbildning, universitet, yrkeshögskolor eller andra lämpliga utbildningsanordnare.

Den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen är huvudsakligen utbildning som främjar yrkesfärdigheterna. Allmänbildande utbildning kan anskaffas som förberedande utbildning för ett yrke eller en uppgift, om avsaknaden av denna utbildning utgör hinder för att få arbete eller att delta i yrkesutbildning. I syfte att förbättra de praktiska yrkesfärdigheterna kan den utbildning som anskaffas omfatta inläring i arbetet och praktik. Förutsättningarna för anskaffning av utbildning eller gymnasieutbildning som leder till universitets- eller yrkeshögskoleexamen anges genom förordning av statsrådet.

Den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen är huvudsakligen utbildning som främjar yrkesfärdigheterna. Allmänbildande utbildning kan anskaffas som förberedande utbildning för ett yrke eller en uppgift, om avsaknaden av denna utbildning utgör hinder för att få arbete eller att delta i yrkesutbildning. I syfte att förbättra de praktiska yrkesfärdigheterna kan den utbildning som anskaffas omfatta inläring i arbetet och praktik. Förutsättningarna för anskaffning av utbildning eller gymnasieutbildning som leder till universitets- eller yrkeshögskoleexamen anges genom förordning av statsrådet.

Till den som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning betalas arbetslöshetsförmån under tiden för utbildningen för att trygga försörjningen på det sätt som bestäms i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En studerande har dessutom rätt till ersättning för uppehälle enligt 10 kap.

I fråga om tid i sysselsättningsfrämjande utbildning som en myndighet i något annat nordiskt land anordnar i landet i fråga tillämpas det som föreskrivs om förmåner vid arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

7 kap

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

5 §

Sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen

För stödjande av egna insatser för att skaffa arbete kan sysselsättningsstöd beviljas för tryggande av försörjningen.

1) i form av startpeng till en enskild kund som ämnar bli företagare,

2) till en arbetslös arbetssökande som deltar i arbetslivsträning enligt 8 kap. 1 § och som inte är berättigad till arbetsmarknadsstöd.

I syfte att öka arbetsmöjligheterna för deltidsanställda kan arbetstagare som frivilligt övergår från heltidsarbete till deltidsarbete beviljas sysselsättningsstöd som ersättning för inkomstbortfall (*deltidstillägg*), om arbetsgivaren samtidigt förbinder sig att för

7 kap

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

5 §

Sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen

För stödjande av egna insatser för att skaffa arbete kan sysselsättningsstöd i form av startpeng beviljas enskilda kunder som blir företagare, för tryggande av försörjningen.

I syfte att öka arbetsmöjligheterna för deltidsanställda kan arbetstagare som frivilligt övergår från heltidsarbete till deltidsarbete beviljas sysselsättningsstöd som ersättning för inkomstbortfall (*deltidstillägg*), om arbetsgivaren samtidigt förbinder sig att för

motsvarande tid anställa en arbetslös arbets-sökande som anvisats av arbetskraftsbyrån. Om frivillig övergång till alterneringsledighet och om alterneringsersättning bestäms särskilt.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av sysselsättningsstöd enligt 1 och 2 mom. När arbetskraftsbyrån beviljar stöd enligt 1 och 2 mom. kan den dessutom uppställa villkor som är nödvändiga med tanke på den som skall sysselsättas och syftet med stödet.

7 §

Ordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

Om utbildning med stöd av 1 eller 2 mom. ordnas för en arbetslös, har han eller hon under utbildningstiden rätt till studiesociala förmåner på samma villkor som om han eller hon skulle ha inlett arbetskraftspolitisk vuxenutbildning innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenning hade gått ut.

Om en sådan arbetslös som avses i 1 eller 2 mom. inte kan sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden och lämplig utbildning eller rehabilitering inte kan ordnas för honom eller henne, är hemkommunen skyldig att på anvisning av arbetskraftsmyndigheten för personen ordna möjlighet till arbete i åtta månader (*sysselsättningsskyldighet*). Kommunen skall ordna möjligheten till arbete så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning går ut. Kommunen har rätt att få lönesubvention för sådana arbetstagare som arbetskraftsbyrån anvisat kommunen att sysselsätta på grundval av sysselsättningskyldigheten.

motsvarande tid anställa en arbetslös arbets-sökande som anvisats av arbets- och näringsbyrån. Om frivillig övergång till alterneringsledighet och om alterneringsersättning bestäms särskilt.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av sysselsättningsstöd enligt 1 och 2 mom. När *arbets- och näringsbyrån* beviljar stöd enligt 1 och 2 mom. kan den dessutom uppställa villkor som är nödvändiga med tanke på den som ska sysselsättas och syftet med stödet.

7 §

Ordnande av möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

Om utbildning med stöd av 1 eller 2 mom. ordnas för en arbetslös arbetssökande, har han eller hon under utbildningstiden rätt till arbetslöshetsdagpenning och ersättning för uppehälle på samma villkor som om han eller hon skulle ha inlett arbetskraftspolitisk vuxenutbildning innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenning hade gått ut.

Om en sådan arbetslös som avses i 1 eller 2 mom. inte kan sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden och lämplig utbildning eller rehabilitering inte kan ordnas för honom eller henne, är hemkommunen skyldig att på anvisning av arbetskraftsmyndigheten för personen ordna möjlighet till arbete i åtta månader (*sysselsättningsskyldighet*). Kommunen ska ordna möjligheten till arbete så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning går ut. Kommunen har rätt att få lönesubvention för sådana arbetstagare som *arbets- och näringsbyrån* anvisat kommunen att sysselsätta på grundval av sysselsättningskyldigheten.

9 kap

Utbildningsstöd

1 §

Studiesociala förmåner vid arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

För studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning tryggas försörjningen under utbildningstiden genom utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd, varom bestäms i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En studerande har dessutom rätt till ersättning för uppehälle enligt 10 kap. Studiesociala förmåner kan också betalas till studerande som deltar i utbildning som en finsk myndighet har skaffat och som ordnas utomlands eller i sysselsättningsfrämjande utbildning som en myndighet i något annat nordiskt land anordnar i landet i fråga.

Om utbildningen ordnas som fristående helheter så att utbildningsperioderna inte direkt följer på varandra, föreligger inte rätt till studiesociala förmåner för tiden mellan utbildningsperioderna.

Folkpensionsanstalten och de arbetslöshetskassor som avses i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) sköter beviljandet och utbetalningen av studiesociala förmåner.

2 §

Utbildningsstöd

Utbildningsstöd beviljas som grundstöd eller förtjänststöd. Grundstöd betalas inte för den tid den studerande har rätt att få förtjänststöd.

Grundstödet fulla belopp är lika stort som grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, grunddagpenningen förhöjd med förhöjningsdel eller grunddagpenningen förhöjd med tillägg för sysselsättningsplan, enligt vad som föreskrivs i 6 kap. 1 § 1 mom., 3, 3 a och 11 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Det fulla förtjänststödet består av en grunddel och en förtjänstdel eller av en grunddel och tillägg för sysselsättningsplan enligt vad som i 6 kap.

9 kap

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

1 §

Syftet med stödandet av studier

Genom att arbetssökandes frivilliga studier stöds förbättras vuxenbefolkningens yrkeskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla arbetsplatsen samt tryggas tillgången på yrkeskunnig arbetskraft.

2 §

Allmänna förutsättningar och förmåner

En arbetssökande som har fyllt 25 år och som deltar i frivillig utbildning har rätt till arbetslöshetsförmåner under de förutsättningar som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, om

1) arbets- och näringsbyrån har konstaterat att den arbetssökande har behov av utbildning och byrån bedömer att stödandet av frivilliga studier är det arbetskraftspolitiskt sett ändamålsenligaste sättet att förbättra arbetssökandens yrkesfärdigheter och möjligheter att få arbete eller behålla sin arbetsplats,

2) studierna på ett väsentligt sätt anses förbättra möjligheterna till sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden,

3) det har överenskommit om studierna i en jobbsökarplan på det sätt som bestäms i 4 §, och

4) övriga villkor som anges i detta kapitel uppfylls.

Bestämmelser om rätten till ersättning för uppehälle under tiden för studierna finns i 10 kap.

3 §

Förutsättningar för studierna

Det som föreskrivs i detta kapitel tillämpas på studier som enligt 2 kap. 6 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betraktas som heltidsstudier, och

1 § 2 mom., 2, 3, 3 a, 4, 5, 10 och 11 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om inkomstrelaterad dagpenning. I fråga om utbildningsstödet tillämpas dock inte vad som i 6 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om maximal varaktighet för den förhöjda förtjänstdelen och för grunddagpenningens förhöjningsdel. Förhöjt utbildningsstöd betalas i enlighet med 6 kap. 1 § 1 mom. och 2 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa även till sådana studerande som för 150 dagar har fått grunddagpenningens förhöjningsdel och den inkomstrelaterade dagpenningens förhöjda förtjänstdel enligt den lagen.

Utbildningsstödet höjs med en barnförhöjning så som bestäms i 6 kap. 6 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

3 §

Rätt till utbildningsstöd

Rätt till utbildningsstöd har en studerande som

- 1) har fyllt 17 år,
- 2) när han eller hon blir arbetslös eller inleder utbildningen har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning, och
- 3) inte har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden.

Med avvikelse från 1 mom. 3 punkten har en studerande inte rätt till utbildningsstöd, om han eller hon genom att underlåta att ansöka om arbetslöshetsdagpenning eller annars har orsakat att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning inte har gått ut innan utbildningen börjar.

4 §

Begränsningar i fråga om erhållande av utbildningsstöd

Rätt till utbildningsstöd föreligger inte för den tid en studerande får

- 1) sjukdagpenning eller partiell sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, eller
- 2) rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

1) om vilka det föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (630/1998), i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), i yrkeshögskolelagen (351/2003) eller i universitetslagen (558/2009) och som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller till lägre eller högre högskoleexamen som avläggs vid universitet eller yrkeshögskola, eller som syftar till att avlägga delar av nämnda examina, samt tilläggsutbildning eller fortbildning enligt nämnda lagar och öppen undervisning vid universitet och yrkeshögskolor,

2) som är annan yrkesinriktad utbildning som anordnas i Finland eller som omordnas utomlands av en utbildningsproducent som är verksam i Finland,

3) om vilka det föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller i gymnasielagen (629/1998), i det fall att avsaknaden av utbildning utgör ett hinder för yrkesmässig utveckling eller

4) om vilka det föreskrivs i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), i det fall att utbildningen ökar yrkesfärdigheterna och behörigheten och en utbildnings- eller studieplan över studierna uppvisas.

Om inte något annat följer av särskilda skäl, tillämpas det som bestäms i detta kapitel på universitetsstudier för avläggande av lägre eller högre högskoleexamen endast när det är fråga om studier som arbetssökanden bedrivit tidigare och som bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som arbetssökanden bedrivit tidigare endast om studierna bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare. Begränsningen gäller inte studier som inletts under ett anställningsförhållande.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas, när andra villkor uppfylls, också på studier på Åland som motsvarar sådana studier som avses i 1 mom. 1—2 och 4 punkten.

4 §

Överenskommelse om studier i jobbsökarplan

En överenskommelse om de studier för vilka det ges stöd måste tas in i jobbsökarplanen

(566/2005) eller enligt de lagar eller de pensionsstadgor eller det pensionsreglemente som avses i 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/1961) eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering enligt olycksfalls- eller trafikförsäkringen eller enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948).

Rätt till utbildningsstöd föreligger för högst fem dagar per kalendervecka räknat från den tidpunkt då utbildningen börjar.

5 §

Sänkt utbildningsstöd

Rätt till sänkt utbildningsstöd har på de villkor som anges i denna lag en studerande som får en lagstadgad förmån, lön eller annan arbetsinkomst. Det sänkta utbildningsstödet beräknas så att utbildningsstödet och 80 procent av den del av inkomsten som överstiger det skyddade beloppet per månad kan uppgå till sammanlagt det belopp som annars hade kunnat betalas i utbildningsstöd. Härvid skall dock inte beaktas de sociala förmåner som enligt 4 kap. 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte skall dras av från arbetslöshetsdagpenningen.

Det fulla skyddade beloppet är 127 euro. I stället för en månad kan som jämningsperiod även användas fyra på varandra följande kalenderveckor, varvid det skyddade beloppet är motsvarande del av fullt skyddat belopp. När inkomst beaktas vid beräkningen av sänkt utbildningsstöd iakttas dessutom vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om jämkad arbetslöshetsdagpenning.

Vad som ovan bestäms om lön tillämpas också på ersättning som motsvarar lön under uppsägningstiden eller på ekonomisk förmån som arbetsgivaren betalar enligt ett annat avtal eller arrangemang. En ersättning eller ekonomisk förmån periodiseras enligt lönen för det senaste anställningsförhållandet räknat från det att anställningsförhållandet upphörde. Det som bestäms i 1 mom. skall dessutom tillämpas på den vinst från försäljning av företagsegendom som avses i 3 kap. 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

När en månatlig förmån som avses i 1

innan studierna inleds. Bestämmelser om den tidpunkt då studierna anses ha inletts vid tillämning av denna paragraf utfärdas genom förordning av statsrådet.

Efter att studierna inletts kan det avtalas om understödd utbildning i jobbsökarplanen, om det finns vägande skäl eller om arbetsökanden har inletts studierna i ett anställningsförhållande.

5 §

Stödtid

För studier kan det ges stöd på det sätt som avses i detta kapitel för högst 24 månader per studiehelhet.

Om en arbetsökande hos arbets- och näringsbyrån visar upp utbildningsproducentens utredning om ett tillfälligt avbrott i studierna och det finns ett giltigt skäl för avbrottet, räknas inte tiden för avbrottet in i maximalängden enligt 1 mom. Redogörelsen ska visas upp hos arbets- och näringsbyrån utan dröjsmål efter att studierna avbrutits.

6 §

Den arbetsökandes skyldigheter

Arbetsökanden ska regelbundet delta i undervisningen enligt utbildnings- eller studieplanen.

För att arbetsökanden ska få arbetslöshetsförmån förutsätts framsteg i studierna. Som tillräckliga framsteg i högskolestudier avses att arbetsökanden i genomsnitt får 5,5 studiepoäng per studiemånad för studieprestationer i anslutning till sin examen. I fråga om andra studier förutsätts att studierna framskrider enligt utbildnings- eller studieplanen.

7 §

Uppföljning av studierna och avbrott i studierna

Arbets- och näringsbyrån följer hur arbetsökanden gör framsteg i studierna på det sätt som överenskommit i jobbsökarplanen.

Om arbetsökanden inte gör tillräckliga

mom. omräknas i dagar eller tvärtom, anses en månad omfatta 21,5 dagar.

6 §

Rätt till förtjänststöd

En studerande har rätt till förtjänststöd, om han eller hon enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigad till förtjänstskydd. Villkor för erhållande av förtjänststödet förtjänstdel är dessutom att den studerande

- 1) är arbetslös eller permitterad på heltid,
- 2) är berättigad till jämkad arbetslöshetsförmån enligt 4 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller
- 3) hotas av arbetslöshet.

Rätt till förtjänstdel föreligger dock inte för den tid under vilken en studerande enligt 2 kap. 4 eller 5 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall betraktas som företagare på heltid.

7 §

Finansiering av studiesociala förmåner

Grundstödet och den därtill anslutna barnförhöjningen finansieras av statens medel och intäkter av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Grundstödet förhöjningsdelar enligt 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och tilläggen för sysselsättningsplan finansieras med intäkter av arbetslöshetsförsäkringspremien. Ersättningarna för uppehälle finansieras av statens medel. Bestämmelser om finansieringen av löntagares förtjänststöd finns i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) och om finansiering av företagares förtjänststöd i lagen om arbetslöshetskassor. (23.6.2005/458)

Staten skall månatligen till Folkpensionsanstalten betala förskott för förmånerna så att förskottens belopp motsvarar det belopp som det beräknas att staten skall betala det året och att förskottet räcker till för att täcka utgifterna under varje månad. Arbetslöshetsförsäkringsfonden skall till Folkpensionsanstalten betala förskott för förmånerna så att för-

framsteg i studierna eller försummar att underrätta arbets- och näringsbyrån om studieframgången på det sätt som överenskommit i jobbsökarplanen, ska arbets- och näringsbyrån besluta att arbetssökandens frivilliga studier inte längre kan stödjas med arbetslöshetsförmån. Rätten till arbetslöshetsförmån upphör då från den tidpunkt då det anses att arbetssökanden inte gjort tillräckliga framsteg i studierna eller den tidpunkt då arbetssökanden borde ha underrättat arbets- och näringsbyrån om studieframgången.

Om arbetssökanden utan godtagbart skäl har uteblivit från utbildning enligt utbildnings- eller undervisningsplanen så att det är uppenbart att arbetssökanden inte kan avlägga de planliga studierna, eller om arbetssökanden annars på ett väsentligt sätt har försummat studierna, upphör rätten till arbetslöshetsförmånen vid den tidpunkt då frånvaron eller försummelsen börjar.

Innan ett beslut som avses i 2 och 3 mom. fattas, ska arbetssökanden ges tillfälle att bli hörd.

8 §

Den arbetssökandes skyldighet att informera

Den arbetssökande ska för arbets- och näringsbyrån visa upp utbildningsproducentens intyg om antagning till utbildningen, inledande av studierna och ferieperioder under utbildningen.

Arbetssökanden ska dessutom för arbets- och näringsbyrån visa upp en behövlig redogörelse för framstegen i studierna.

Arbetssökanden ska underrätta arbets- och näringsbyrån om sådant tillfälligt avbrott i studierna som avses i 5 § 2 mom. och om avslutande av studierna.

9 §

Utbildningsproducentens informationsplikt

Utbildningsproducenten ska ge arbetssökanden intyg om antagning till utbildningen, inledande av studierna, ferieperioder under utbildningen, framstegen i studierna och om tillfälligt avbrott i studierna.

Utbildningsproducenten ska utan dröjsmål

skottens belopp motsvarar det belopp som det beräknas att arbetslöshetsförsäkringsfonden skall betala det året och att förskottet räcker till för att täcka utgifterna under varje månad. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om fastställandet och betalningen av förskott och slutlig finansiering till Folkpensionsanstalten. De förvaltningskostnader som Folkpensionsanstalten försäkras av uppgifter som har samband med de studiesociala förmånerna skall räknas till anstaltens förvaltningskostnader.

Bestämmelser om förskott som skall betalas till arbetslöshetsförsäkringsfonden och arbetslöshetskassorna samt om arbetslöshetskassornas förvaltningskostnader finns i lagen om arbetslöshetskassor och i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om arbetslöshetskassor (272/2001).

underrätta arbets- och näringsbyrån om avslutande av studierna och om de omständigheter som avses i 7 § 3 mom.

För att utbildningsproducenterna ska kunna fullgöra den skyldighet som avses i 2 mom. lämnar arbets- och näringsbyrån till dem namnen och personbeteckningarna för de studerande vars studier har ansetts vara sådana studier som avses i detta kapitel.

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehälle

1 §

Rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som ersättning för flyttningskostnader till ett belopp av högst 700 euro, om den arbetssökande övergår i arbete utanför sin pendlingsregion och

- 1) har rätt till en sysselsättningsplan med stöd av 5 a kap. 2 §, eller
- 2) har rätt till arbetsmarknadsstöd enligt 7 kap. 2 § i lagen om utkomtskydd för arbetslösa.

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehälle

1 §

Rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som ersättning för flyttningskostnader till ett belopp av högst 700 euro, om den arbetssökande övergår i arbete utanför sin pendlingsregion och

- 1) har rätt till en sysselsättningsplan med stöd av 5 a kap. 2 §, eller
- 2) får arbetsmarknadsstöd när han eller hon är arbetslös eller inte har rätt till arbetsmarknadsstöd på grund av omständigheter som nämns i 9 kap. 2 § 3 mom. i lagen om utkomtskydd för arbetslösa, på grund av att ansökan om arbetsmarknadsstöd lämnades in för sent eller på grund av sådan jämkning eller minskning av förmåner som avses i 4 kap. i lagen om utkomtskydd för arbetslösa.

3 §

Rätt till ersättning för uppehålle

Studera nde har rätt att få 8 euro per dag i ersättning för uppehålle som ersättning för de resekostnader och övriga kostnader för uppehålle som föranleds av deltagandet i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Om en studerande deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utanför sin pendlingsregion, betalas i förhöjd ersättning för uppehålle 16 euro per dag. Rätt till förhöjd ersättning för uppehålle har också en studerande

- 1) som inom sin pendlingsregion deltar i utbildning som ordnas utanför hans eller hennes hemkommun,
- 2) som åsamkas inkvarteringskostnader på grund av deltagande i utbildning, och
- 3) som uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering.

En mottagare av arbetsmarknadsstöd som deltar i arbetslivsträning eller arbetspraktik enligt 8 kap. 1 § har rätt till ersättning för uppehålle under den tid åtgärden varar, med iakttagande av vad som i 1 och 2 mom. bestäms om studerandes rättigheter. För rätt till ersättning för uppehålle under tiden för arbetspraktik förutsätts dessutom att deltagarens rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av maximitiden eller att han eller hon på basis av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar.

3 §

Rätt till ersättning för uppehålle

Arbetsökande har rätt att få 9 euro per dag i ersättning för uppehålle som ersättning för de resekostnader och övriga kostnader för uppehålle som föranleds av deltagandet i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller i frivilliga studier enligt 9 kap.

Om en *arbetsökande* deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller i frivilliga studier enligt 9 kap. utanför sin pendlingsregion, betalas i förhöjd ersättning för uppehålle 18 euro per dag. Rätt till förhöjd ersättning för uppehålle har också *arbetsökande*

- 1) som inom sin pendlingsregion deltar i utbildning som ordnas utanför hans eller hennes hemkommun,
- 2) som orsakas inkvarteringskostnader på grund av deltagande i utbildning, och
- 3) som visar upp ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering.

Rätt till ersättning per dag för uppehålle som betalas för deltagande i utbildning enligt 1 och 2 mom. har också

- 1) mottagare av arbetslöshetsförmån som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd enligt 8 kap. 1 §,
- 2) arbetsökande som får arbetslöshetsförmån eller som inte har rätt till arbetslöshetsförmån på grund av omständigheter som nämns i 9 kap. 2 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller på grund av minskad förmån enligt 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som deltar i sådan jobbsökarträning som arbetskraftsmyndigheterna anordnat eller anskaffa och som genomförs som grupptjänst och pågår i minst 5 och högst 20 dagar.

För att den som deltar i arbetspraktik ska ha rätt till ersättning för uppehålle för de dagar som han eller hon deltar i praktiken förutsätts dessutom att rätten till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av maximitiden eller att han eller hon på basis av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar.

5 §

Begränsningar i fråga om ersättning för uppehålle

En studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och som inte får utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd har inte rätt att få ersättning för uppehålle.

Till en studerande betalas inte ersättning för uppehålle för ferier under utbildningstiden. Förmånen betalas dock för den tid under vilken den studerande under en ferie deltar i inläring i arbete eller praktik som hör till utbildningen, om inte något annat följer av 1 mom.

6 §

Ersättning för uppehålle enligt prövning

Med iakttagande av vad som i 3 § 1 och 2 mom. bestäms om beloppet av och grunderna för beviljande av ersättning för uppehålle kan arbetskraftsbyrån bevilja ersättning för uppehålle

1) till den som deltar i arbetsprövning som ordnas på arbetsplatsen,

2) till en mottagare av sysselsättningsstöd som deltar i arbetslivsträning,

3) till den som deltar i jobbsökarträning.

5 §

Begränsningar i fråga om ersättning för uppehålle

Arbetssökande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller i frivilliga studier enligt 9 kap. och som inte får arbetslöshetsförmån har inte rätt att få ersättning för uppehålle.

Till *arbetssökande* betalas inte ersättning för uppehålle för ferier under utbildningstiden. Förmånen betalas dock för den tid under vilken *arbetssökanden* under en ferie deltar i inläring i arbete eller praktik som hör till utbildningen, om inte något annat följer av 1 mom.

6 §

Ersättning för uppehålle enligt prövning

Med iakttagande av vad som i 3 § 1 och 2 mom. bestäms om beloppet av och grunderna för beviljande av ersättning för uppehålle till arbetssökande kan *arbets- och näringsbyrån* bevilja ersättning för uppehålle för de dagar *arbetssökanden* deltar i åtgärden

1) till den som deltar i arbetsprövning som ordnas på en arbetsplats och inte får arbetslöshetsförmån,

2) till arbetslösa som deltar i service i form av grupptjänst som kompletterar den offentliga arbetskraftsservicen i enlighet med 3 kap. 1 § 2 eller 3 mom., om åtgärden varar i minst 5 dagar och högst 20 dagar.

12 kap

Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner

3 §

Beviljande och utbetalning av utbildningsstöd och ersättning för uppehålle

Grundstöd och tillhörande ersättning för uppehålle söks hos Folkpensionsanstalten. Förtjänststöd och tillhörande ersättning för uppehålle söks hos den arbetslöshetskassa

12 kap

Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner

3 §

Beviljande och utbetalning av ersättning för uppehålle

Ersättning för uppehålle enligt 10 kap. 3 § till den som får grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd söks hos Folkpensionsanstalten. Ersättning för uppehålle enligt 10

som den studerande hör till. Ersättning för uppehälle som för tiden för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, arbetslivsträning eller arbetspraktik betalas till mottagare av arbetsmarknadsstöd söks hos Folkpensionsanstalten.

Innan Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan fattar beslut i ett ärende som gäller utbildningsstöd skall den inhämta arbetskraftsbyråns anmälan om inledande av utbildning samt om huruvida det har avtalats om utbildningen i en sysselsättningsplan eller i ett sådant i 6 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (459/2005) avsett program som motsvarar en sysselsättningsplan. Är det fråga om beviljande eller förvägrande av förtjänststödet förtjänstdel med stöd av 9 kap. 6 § 1 mom. 3 punkten eller 2 mom. i nämnda paragraf, skall arbetslöshetskassan innan ärendet avgörs inhämta arbetskraftsbyråns anmälan om att villkoret uppfyllts.

Utbetalningen av förmånerna upphör från och med den dag personen avbryter den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen eller det har beslutats att en arbetsmarknadsåtgärd eller utbildning enligt 1 mom. skall avbrytas. Den person som får förmånen och arbetskraftsbyrån skall utan dröjsmål underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om avbrottet och avbrytandet.

Bestämmelser om arbetskraftsbyråns övriga skyldigheter att utlämna uppgifter samt om tillställande av anmälningar och uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetslöshetskassor

Beträffande ansökan om utbildningsstöd och i tillämpliga delar ersättning för uppehälle, skyldighet att lämna uppgifter, beslut om ersättningar, förvägran av förmån på grund av försenad ansökan, betalningssätt, tillfälligt avbrott eller tillfällig minskning av utbetalningen, utbetalning till någon annan än en studerande, återkrav, preskription av fordringar, kvittning, överföring till annan person, korrigering, rättelse av fel, erhållande och utlämnande av uppgifter samt sambående och

kap. 3 § till den som får inkomstrelaterad dagpenning söks hos den arbetslöshetskassa vars medlem sökanden är.

Om det inte betalas arbetslöshetsförmån till arbetssökanden, ska ansökan om ersättning för uppehälle enligt 3 § 3 mom. 2 punkten sökas hos Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan, i enlighet med det var arbetssökanden borde ansöka om arbetslöshetsförmånen, om han eller hon hade rätt till den.

Utbetalningen av ersättning för uppehälle upphör från och med den dag arbetssökande avbryter den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen eller de frivilliga studierna enligt 9 kap. eller en arbetsmarknadsåtgärd enligt 8 kap. 1 § eller jobbsökarträningen. Utbetalningen av ersättning för uppehälle upphör också om det har beslutats att en utbildning ska avbrytas. Den som får ersättning för uppehälle och arbets- och näringsbyrån ska utan dröjsmål underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om avbrottet eller avbrytandet.

Bestämmelser om arbets- och näringsbyråns övriga skyldigheter att utlämna uppgifter samt om anmälningar och lämnande av uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetslöshetskassor

I fråga om ansökan om ersättning för uppehälle, skyldighet att lämna uppgifter, beslut om ersättningar, förvägran av förmån på grund av försenad ansökan, betalningssätt, tillfälligt avbrott eller tillfällig minskning av utbetalningen, utbetalning till någon annan än en studerande, återkrav, preskription av fordringar, kvittning, överföring till annan person, rättelse, korrigering av fel, erhållande och utlämnande av uppgifter samt sambående och boende åtskils gäller vad som be-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

boende åtskils gäller vad som bestäms om arbetslöshetsförmåner i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om arbetslöshetskassor, om inte något annat bestäms i denna lag.

Om utmätning av *grundstöd och* ersättning för uppehälle gäller vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om utmätning av grunddagpenning.

stäms om arbetslöshetsförmåner i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om arbetslöshetskassor, om inte något annat bestäms i denna lag.

Om utmätning av ersättning för uppehälle gäller vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om utmätning av grunddagpenning.

5 §

5 §

*Betalning av utbildningsstöd och ersättning för uppehälle utan beslut**Betalning av ersättning för uppehälle utan beslut*

Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan kan betala sänkt utbildningsstöd enligt 9 kap. 5 § utan beslut med iakttagande av vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om betalning av jämkad arbetslöshetsförmån utan beslut. Om mottagaren av sänkt utbildningsstöd eller jämkat arbetsmarknadsstöd har rätt att få ersättning för uppehälle, kan Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan på motsvarande sätt betala även den utan beslut. Ersättningen för uppehälle betalas då till fullt belopp.

Om Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan betalar ut arbetslöshetsförmån utan beslut i enlighet med 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och mottagaren av arbetslöshetsförmån har rätt att få ersättning för uppehälle, får Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan på motsvarande sätt betala även *denna ersättning* utan beslut. Ersättningen för uppehälle betalas då till fullt belopp.

7 §

Anvisningar om verkställighet av studiesociala förmåner i samband med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

(upphävs)

För att en enhetlig praxis ska åstadkommas meddelar social- och hälsovårdsministeriet allmänna anvisningar om de studiesociala förmånerna i samband med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Anvisningarna bereds av Finansinspektionen i samarbete med arbets- och näringsministeriet.

För att en enhetlig praxis skall åstadkommas kan genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas närmare bestämmelser om det förfarande som arbetslöshetskassorna skall iaktta vid beviljande, utbetalning och återkrav av studiesociala förmåner.

Folkpensionsanstalten meddelar sina byråer närmare anvisningar om förfarandet vid utbetalning av förmånerna.

13 kap

Sökande av ändring

2 §

Sökande av ändring i beslut om vissa studie-sociala förmåner och ersättningar för uppehålle

Med iakttagande av vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om arbetslöshetskassor bestäms om sökande av ändring genom besvär i beslut som gäller arbetslöshetsförmåner får ändring sökas

1) i Folkpensionsanstaltens och arbetslöshetskassans beslut om *utbildningsstöd eller ersättning för uppehålle*,

2) i Arbetskraftsbyråns beslut som gäller sådana förmåner innan utbildningen börjar som avses i 10 kap. 2 § 1 mom.,

3) i beslut av besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden om förmåner enligt 1 eller 2 punkten.

En besvärsskrift som gäller Arbetskraftsbyråns beslut skall dock lämnas in till Arbetskraftsbyrån *i fråga* inom den tid som nämns i 12 kap. 1 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Beträffande undanröjande av beslut enligt 1 mom. tillämpas vad som i 12 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om undanröjande av beslut som gäller en arbetslöshetsförmån.

I fråga om ärenden som gäller *utbildningsstöd, tillhörande* ersättning för uppehålle och förmåner innan utbildningen börjar tillämpas inte vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om utkomstskyddsombudets uppgifter och behörighet.

13 kap

Sökande av ändring

2 §

Sökande av ändring i beslut om ersättning för uppehålle

Med iakttagande av vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om arbetslöshetskassor *föreskrivs* om sökande av ändring genom besvär i beslut som gäller arbetslöshetsförmåner får ändring sökas

1) i Folkpensionsanstaltens och arbetslöshetskassans beslut om ersättning för uppehålle,

2) i *arbets- och näringsbyråns* beslut som gäller sådana förmåner innan utbildningen börjar som avses i 10 kap. 2 § 1 mom.,

3) i *sådana* beslut av besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden *som gäller* förmåner enligt 1 eller 2 punkten.

En besvärsskrift som gäller *arbets- och näringsbyråns* beslut ska dock lämnas in till *arbets- och näringsbyrån* inom den tid som nämns i 12 kap. 1 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Beträffande undanröjande av beslut enligt 1 mom. tillämpas vad som i 12 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om undanröjande av beslut som gäller en arbetslöshetsförmån.

I fråga om ärenden som gäller ersättning för uppehålle och förmåner innan utbildningen börjar tillämpas inte vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om utkomstskyddsombudets uppgifter och behörighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

I fråga om utbildningsstöd och ersättning för uppehålle för tid i Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som pågår vid denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På beloppet av ersättning för uppehålle tillämpas dock 10 kap. 3 § 1 och 2 mom.

I fråga om sysselsättningsstöd och ersättning för uppehålle enligt prövning för tid i

arbetslivsträning som pågår vid denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På beloppet av ersättning för uppehälle tillämpas dock 10 kap. 3 § 1 och 2 mom.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002)
 2 kap. 10 § 3 mom. samt
ändras 1 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten, 2 kap. 2 § 1 mom. och 16 § 2 mom. samt 11 kap.
 4 § 1, 2 och 4 mom., av den 11 kap 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 472/2009, som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med
 1) *arbetslöshetsförmån* arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd *och utbildningsdagpenning*,
 2) *arbetslöshetsdagpenning* grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning som beviljas löntagare och företagare *samt utbildningsdagpenning som beviljas i form av arbetslöshetsdagpenning*,

Föreslagen lydelse

1 kap

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med
 1) *arbetslöshetsförmån* arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd,
 2) *arbetslöshetsdagpenning* grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning som beviljas löntagare och företagare,

2 kap

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

2 §

Arbete som inte utförs i anställningsförhållande

En arbetssökande har rätt till arbetslöshetsförmåner enligt denna lag för den tid han eller hon

- 1) utan lön deltar i sedvanligt allmännyttigt frivilligarbete,
- 2) utan lön deltar i sedvanligt talkoarbete,
eller

2 kap

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

2 §

Arbete som inte utförs i anställningsförhållande

En arbetssökande har rätt till arbetslöshetsförmåner enligt denna lag för den tid han eller hon utan lön deltar i sedvanligt allmännyttigt frivilligarbete *eller* i sedvanligt talkoarbete.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3) deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001).

10 §

Giltig orsak att lämna arbetet

En person har giltig orsak att lämna arbetet när maximitiden för jämkad arbetslöshetsförmån enligt 4 kap. 6 § 1 mom. har gått ut.

16 §

Vägran att delta i utbildning och lämnande av utbildning

Försörjningen för den arbetssökande och dem han eller hon skall försörja tryggas skäligen, om han eller hon har rätt till förmåner på samma nivå som utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller arbetsmarknadsstöd enligt 7 kap. 3 § i denna lag samt ersättning för uppehälle enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice.

11 kap

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som anges i 2 kap. och 7 kap. 3–5 och 7 §, 8 kap. och 9 kap. 7 § 2 mom. i denna lag samt i 5 a kap. 2 § 1–3 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice. I det arbetskraftspolitiska utlåtandet ska konstateras att en sysselsättningsplan utarbetats, tidpunkten då sysselsättningsplanen tas i bruk, att en åtgärd ingår i sysselsättningsplanen samt andra omständigheter som är nödvändiga för att tillägg för en sysselsättningsplan ska kunna betalas.

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på be-

10 §

Giltig orsak att lämna arbetet

(upphävs)

16 §

Vägran att delta i utbildning och lämnande av utbildning

Försörjningen för den arbetssökande och dem han eller hon ska försörja tryggas skäligen, om han eller hon har rätt till förmåner på samma nivå som *arbetslöshetsförmån och ersättning för uppehälle* enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice.

11 kap

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om sådant bevisligt avbrott som avses i 2 kap, 7 kap. 2–3 § och 11 § 2 mom., 8 kap., 9 kap. 2 § 1, 2, 4 och 5 mom., 3 § och 5 § 1 och 3 mom. samt i 5 a kap. 2 § 1–3 mom. och 9 kap. 3 § 2–4 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice samt om de förutsättningar som anges i 5–7 §. I det arbetskraftspolitiska utlåtandet ska *det* konstateras att en sysselsättningsplan utarbetats, tidpunkten då sysselsättningsplanen tas i bruk, att en åtgärd ingår i sysselsättningsplanen samt andra omständigheter som är nöd-

3.

Lag**om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 15 juli 2005 om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 27 § 1 mom., 33 § 1 mom. och 39 § 2 mom., av dem 27 § 1 mom. sådant det lyder i lag 533/2009, som följer:

Gällande lydelse

27 §

Betalning utan karenstid

Någon karenstid iaktas inte om rehabiliteringsklienten omedelbart före den dag från vilken rehabiliteringspenningen beviljas fick sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen, arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice.

33 §

Rehabiliteringspenningens belopp på basis av tidigare förmåner

Om en rehabiliteringsklient under fyra månader innan rehabiliteringspenning börjar betalas ut har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utbildningsstöd eller sysselsättningsstöd för arbetslivsträning enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller studiepenning enligt lagen om studiestöd (65/1994), skall rehabiliteringspenning som uppgår till minst det eurobelopp som avses i 11 kap. 6 § 1 och 2 mom. i sjukförsäkringslagen ökat med tio procent betalas när rehabiliteringen börjar. Om rehabiliteringsklienten under de föregående fyra månaderna har fått flera sådana förmåner som nämns ovan, skall rehabiliteringspenningen beräknas på det största av förmånsbeloppen.

Föreslagen lydelse

27 §

Betalning utan karenstid

Någon karenstid iaktas inte om rehabiliteringsklienten omedelbart före den dag från vilken rehabiliteringspenningen beviljas fick sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

33 §

Rehabiliteringspenningens belopp på basis av tidigare förmåner

Om en rehabiliteringsklient under fyra månader innan rehabiliteringspenning börjar betalas ut har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller studiepenning enligt lagen om studiestöd (65/1994), ska rehabiliteringspenning som uppgår till minst det eurobelopp som avses i 11 kap. 6 § 1 och 2 mom. i sjukförsäkringslagen ökat med tio procent betalas när rehabiliteringen börjar. Om rehabiliteringsklienten under de föregående fyra månaderna har fått flera sådana förmåner som nämns ovan, ska rehabiliteringspenningen beräknas på det största av förmånsbeloppen.

39 §

Retroaktiv betalning

Om en rehabiliteringsklient har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, annan föräldrapenning än sådan som avses i 11 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen, specialvårdspenning eller *utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice*, innehålls till Folkpensionsanstalten den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid upp till ett belopp som motsvarar den arbetslöshetsförmån, den sjukdagpenning, den föräldrapenning, den specialvårdspenning eller *det utbildningsstöd* som har betalats eller också betalas den till den behöriga arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan har betalt.

39 §

Retroaktiv betalning

Om en rehabiliteringsklient har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, annan föräldrapenning än sådan som avses i 11 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen *eller* specialvårdspenning, innehålls till Folkpensionsanstalten den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid upp till ett belopp som motsvarar den arbetslöshetsförmån, den sjukdagpenning, den föräldrapenning *eller* den specialvårdspenning som har betalats eller också betalas den till den behöriga arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan har betalt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsstöd och sysselsättningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag**om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) 11 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten samt
ändras 8 kap. 9 § 2 mom., det inledande stycket i 11 kap. 6 § 1 mom. och 15 kap. 11 §, av dem 8 kap. 9 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1364/2007, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

8 kap

8 kap

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning**Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning**

9 §

9 §

*Sjukdagpenning efter maximitiden**Sjukdagpenning efter maximitiden*

Med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom. jämställs den tid för vilken den försäkrade enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller arbetspensionslagarna har fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller i lagen om skada, ådragen i militärtjänst, eller den tid den försäkrade har varit arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsbyrån eller deltagit i frivilliga studier som avses i 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller i en åtgärd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002). Med arbetsförhetstid jämställs också den tid personen med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har varit berättigad till en förmån enligt nämnda lag. Den tid för vilken den försäkrade har fått sjukpension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen eller full invalidpension enligt arbetspensionslagarna ska däremot inte jämställas

Med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom. jämställs den tid för vilken den försäkrade enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller arbetspensionslagarna har fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller i lagen om skada, ådragen i militärtjänst, eller den tid den försäkrade har varit arbetslös arbetssökande vid *arbets- och näringsbyrån* eller deltagit i en åtgärd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) eller bedrivit studier som avses i 9 kap. i nämnda lag. Med arbetsförhetstid jämställs också den tid personen med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har varit berättigad till en förmån enligt nämnda lag. Den tid för vilken den försäkrade har fått sjukpension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen eller full invalidpension enligt arbetspensionslagarna ska däremot inte jämställas med den arbetsför-

las med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom. hetstid som avses i 1 mom.

11 kap

Beloppet av dagpenningförmånerna

6 §

Sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån

Har en försäkrad under en fyra månaders period innan rätten till sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde fått en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd eller sysselsättningsstöd för arbetslivsträning enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice, utgör den sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning som skall betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som har betalats till honom eller henne. När beloppet av arbetslöshetsförmånen och utbildningsstödet räknas ut beaktas då inte

2) lön eller övrig arbetsinkomst enligt 9 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice,

11 kap

Beloppet av dagpenningförmånerna

6 §

Sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån

Har en försäkrad under en fyra månaders period innan rätten till sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde fått en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utgör den sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning som ska betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som har betalats till honom eller henne. När beloppet av arbetslöshetsförmånen och utbildningsstödet räknas ut beaktas då inte

(2 punkten upphävs)

15 kap

Verkställighet

11 §

Arbetslöshetskassans eller Folkpensionsanstaltens rätt till sjukdagpenning

Har en försäkrad för den tid under vilken han eller hon varit arbetsoförmögen fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), innehålls den sjukdagpenning som betalats för samma tid upp till ett belopp som motsvarar beloppet av

15 kap

Verkställighet

11 §

Arbetslöshetskassans eller Folkpensionsanstaltens rätt till sjukdagpenning

Har en försäkrad för den tid under vilken han eller hon varit arbetsoförmögen fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), innehålls den sjukdagpenning som betalats för samma tid upp till ett belopp som motsvarar beloppet av den förmån som Folkpensionsanstalten betalat eller också be-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

den förmån som Folkpensionsanstalten betalat eller också betalas den till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan betalat.

talas den till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan betalat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsstöd och sysselsättningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

6.

Lag**om ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 19 maj 2006 om pension för arbetstagare (395/2006) 74 § 3 mom. 4 och 5 punkten samt
ändras 2 § 1 mom. 4 punkten, 76 § 4 mom. och 120 § 4 mom., av dem 2 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1274/2006, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

2 §

*Centrala definitioner**Centrala definitioner*

I denna lag avses med:

I denna lag avses med:

4) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har erhållit moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning *eller utbildningsdagpenning* enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), *förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice* (1295/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

4) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har erhållit moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

74 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

4) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice,

5) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för den utbildningsdagpenning som avses i 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

Återstående tid

76 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått

1) grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice såsom grundstöd.

120 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd en-

74 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

(4 punkten upphävs)

(5 punkten upphävs)

Återstående tid

76 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

(2 punkten upphävs)

120 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken personen beviljas pen-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

*ligt lagen om offentlig arbetskraftsservice för samma tid för vilken personen beviljas pension retroaktivt, skall pensionsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen motsvarar beloppet av den arbetslöshetsdagpenning, det arbetsmarknadsstöd, *det utbildningsstöd eller den utbildningsdagpenning* som har betalats för samma tid.*

sion retroaktivt, ska pensionsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen motsvarar beloppet av den arbetslöshetsdagpenning *eller* det arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

7.

Lag**om ändring av 34 och 70 § i folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i folkpensionslagen av den 11 maj 2007 (568/2007) 34 § 2 mom. 8 punkten samt
 70 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. 2 punkten, samt
 ändras 70 § 2 mom. 1 punkten som följer:

Gällande lydelse

34 §

*Arbetsinkomst som påverkar fortsättnings-
 pensionens kompletteringsbelopp och med
 sådan arbetsinkomst jämförbar inkomst*

Med arbetsinkomster jämställs

8) utbildningsstöd enligt lagen om offentlig
 arbetskraftsservice (1295/2002), samt

70 §

*Utbetalning av retroaktiv folkpension och
 barnförhöjning*

En retroaktivt beviljad folkpension skall in-
 nehållas för Folkpensionsanstalten eller beta-
 las till arbetslöshetskassan till den del som
 motsvarar den förmån som dessa har betalat
 ut, om Folkpensionsanstalten beviljar folk-
 pension retroaktivt för samma tid för vilken
 förmånstagaren har fått

2) utbildningsstöd enligt lagen om offentlig
 arbetskraftsservice,

Det förfarande som anges i 1 mom. tilläm-
 pas också, om Folkpensionsanstalten beviljar
 barnförhöjning retroaktivt för samma tid för
 vilken förmånstagaren har fått

1) en arbetslöshetsförmån enligt lagen om
 utkomstskydd för arbetslösa,

2) utbildningsstöd enligt lagen om offentlig
 arbetskraftsservice, eller

Föreslagen lydelse

34 §

*Arbetsinkomst som påverkar fortsättnings-
 pensionens kompletteringsbelopp och med
 sådan arbetsinkomst jämförbar inkomst*

Med arbetsinkomster jämställs

(8 punkten upphävs)

70 §

*Utbetalning av retroaktiv folkpension och
 barnförhöjning*

En retroaktivt beviljad folkpension skall
 innehållas för Folkpensionsanstalten eller be-
 talas till arbetslöshetskassan till den del som
 motsvarar den förmån som dessa har betalat
 ut, om Folkpensionsanstalten beviljar folk-
 pension retroaktivt för samma tid för vilken
 förmånstagaren har fått

(2 punkten upphävs)

Det förfarande som anges i 1 mom. tilläm-
 pas också, om Folkpensionsanstalten beviljar
 barnförhöjning retroaktivt för samma tid för
 vilken förmånstagaren har fått

1) en arbetslöshetsförmån enligt lagen om
 utkomstskydd för arbetslösa, eller

(2 punkten upphävs)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

8.

Lag**om ändring av lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 22 december 2006 om sjömanspensioner (1290/2006) 80 § 3 mom.
 4 och 5 punkten samt
ändras 2 § 1 mom. 6 punkten, 82 § 4 mom. och 117 § 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

Centrala definitioner

Centrala definitioner

I denna lag avses med:

I denna lag avses med:

6) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning, sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), altemneringsersättning enligt lagen om altemneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), *förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice* (1295/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

6) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning, sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), altemneringsersättning enligt lagen om altemneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

Återstående tid

80 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

4) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice,

5) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för den utbildningsdagpenning som avses i 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

82 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått

1) grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice i form av grundstöd.

117 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd en-

Återstående tid

80 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

(4 punkten upphävs)

(5 punkten upphävs)

82 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

(2 punkten upphävs)

117 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken han eller hon retroaktivt beviljas pension, ska pensionsanstalten på

ligt lagen om offentlig arbetskraftsservice för samma tid för vilken han eller hon retroaktivt beviljas pension, skall pensionskassan på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den arbetslöshetsdagpenning, det arbetsmarknadsstöd, *det utbildningsstöd eller den utbildningsdagpenning* som har betalats för samma tid.

yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den arbetslöshetsdagpenning *eller* det arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

9.

Lag**om ändring av lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 22 december 2006 om pension för företagare (1272/2006) 68 §
 3 mom. 3 och 4 punkten samt
ändras 2 § 1 mom. 9 punkten och 70 § 6 mom. 1 punkten som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

2 §

*Centrala definitioner**Centrala definitioner*

I denna lag avses med

I denna lag avses med

9) *oavlönad tid* den tid under vilken en företagare har erhållit moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), *förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice* (1295/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

9) *oavlönad tid* den tid under vilken en företagare har erhållit moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

68 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

3) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice,

4) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för den utbildningsdagpenning som avses i 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

Återstående tid

70 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken företagaren under granskningstiden har fått

1) grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice såsom grundstöd.

68 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

(3 punkten upphävs)

(4 punkten upphävs)

Återstående tid

70 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken företagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

(2 punkten upphävs)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

10.**Lag****om ändring av 28 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 2 mars 2001 om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 28 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1293/2002, som följer:

Gällande lydelse

28 §

Ändringssökande

Föreslagen lydelse

28 §

Ändringssökande

När det gäller sökande av ändring i beslut som fattats enligt 24 § tillämpas vad som i 13 kap. 4 § lagen om offentlig arbetskraftsservice bestäms om beslut som gäller sysselsättningsstöd.

När det gäller sökande av ändring i beslut som fattats enligt 24 § tillämpas vad som i 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice bestäms om beslut som gäller sysselsättningsstöd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

11.

Lag**om ändring av 93 § i inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 93 § 4 mom., sådant det
lyder i lag 946/2008, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

93 §

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Om den skattskyldige under skatteåret har fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd eller sysselsättningsstöd för arbetslivsträning eller dagpenning för tryggnad av försörjningen enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, minskas hans eller hennes självriskandel med 55 euro för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock minst 110 euro. Till en full ersättningsmånad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar.

Om den skattskyldige under skatteåret har fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller dagpenning för tryggnad av försörjningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa minskas hans eller hennes självriskandel med 55 euro för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock minst 110 euro. Till en full ersättningsmånad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och på utbildningsstöd och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

12.

Lag**om ändring av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen av den 22 december 2006 om statens pensioner (1295/2006) 62 § 3 mom. 4 och 5 punkten och 63 § 4 mom. 2 punkten, samt ändras 63 § 4 mom. 1 punkten och 122 § 1 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

62 §

62 §

*Oavlönad tid som berättigar till pension**Oavlönad tid som berättigar till pension*

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

4) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002),

(4 punkten upphävs)

5) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för den utbildningsdagpenning som avses i 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

(5 punkten upphävs)

63 §

63 §

*Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid**Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid*

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1) grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

(2 punkten upphävs)

2) utbildningsstöd enligt lagen om offentlig

arbetskraftsservice såsom grundstöd.

122 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice för samma tid för vilken arbetstagaren beviljas pension retroaktivt, skall Statskontoret på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den arbetslöshetsdagpenning, det arbetsmarknadsstöd, det utbildningsstöd eller den utbildningsdagpenning som har betalats för samma tid.

122 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Har en arbetstagare fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken arbetstagaren beviljas pension retroaktivt, ska Statskontoret på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den arbetslöshetsdagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och på utbildningsstöd och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som har beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

13.

Lag**om ändring av lagen om kommunala pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen av den 13 juni 2003 om kommunala pensioner (549/2003) 52 § 1 mom. 4 och 5 punkten, sådana de lyder i lag 713/2004, samt ändras 53 § 4 mom. och 126 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1293/2006, som följer:

Gällande lydelse

52 §

Förmåner som berättigar till pension

Till pension berättigar också de förmåner som nämns i 1–9 punkten och som den anställde har fått från ingången av kalendermånaden efter den då han eller hon fyllde 18 år fram till utgången av kalenderåret före pensionsfallet. När ålderspension räknas ut beaktas dock sådan inkomst som ligger till grund för en förmån som den anställde erhållit fram till utgången av månaden för ålderspensionsfallet. Oavlönad tid berättigar till pension om den anställde före ingången av året för pensionsfallet har minst 12 566,70 euro i arbetsinkomster enligt en arbetspensionslag. Förmånerna berättigar dock inte till pension för tid för vilken den anställde har fått pension enligt en arbetspensionslag, en motsvarande utländsk förmån eller en motsvarande förmån på grundval av anställning i en internationell organisation eller en institution inom Europeiska gemenskaperna, med undantag för deltids- eller familjepension. De inkomster som ligger till grund för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. Sådan pensionsrätt som avses i denna paragraf bestäms enligt de arbets- och förvärvsinkomster som förmånerna grundar sig på som följer:

4) inkomst som ligger till grund för förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002),

5) inkomst som ligger till grund för den utbildningsdagpenning som avses i 10 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

Föreslagen lydelse

52 §

Förmåner som berättigar till pension

Till pension berättigar också de förmåner som nämns i 1–9 punkten och som den anställde har fått från ingången av kalendermånaden efter den då han eller hon fyllde 18 år fram till utgången av kalenderåret före pensionsfallet. När ålderspension räknas ut beaktas dock sådan inkomst som ligger till grund för en förmån som den anställde erhållit fram till utgången av månaden för ålderspensionsfallet. Oavlönad tid berättigar till pension om den anställde före ingången av året för pensionsfallet har minst 12 566,70 euro i arbetsinkomster enligt en arbetspensionslag. Förmånerna berättigar dock inte till pension för tid för vilken den anställde har fått pension enligt en arbetspensionslag, en motsvarande utländsk förmån eller en motsvarande förmån på grundval av anställning i en internationell organisation eller en institution inom Europeiska gemenskaperna, med undantag för deltids- eller familjepension. De inkomster som ligger till grund för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. Sådan pensionsrätt som avses i denna paragraf bestäms enligt de arbets- och förvärvsinkomster som förmånerna grundar sig på som följer:

(4 punkten upphävs)

(5 punkten upphävs)

53 §

Återstående tid

Om den anställda under granskningstiden har fått grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice som grundstöd, beaktas när inkomsten för den återstående tiden bestäms såsom arbetsinkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken nämnda förmån har erlagts. På motsvarande sätt beaktas även dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, om den har beviljats till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

53 §

Återstående tid

Om den anställda under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa beaktas när inkomsten för den återstående tiden bestäms såsom arbetsinkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken nämnda förmån har erlagts. På motsvarande sätt beaktas även dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, om den har beviljats till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

126 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten och en arbetslöshetskassa

Har en pensionstagare fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice för den tid för vilken han eller hon beviljas pension retroaktivt, skall den kommunala pensionsanstalten på yrkande av Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, utbildningsstöd eller utbildningsdagpenning som har betalats för samma tid.

126 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten och en arbetslöshetskassa

Har en pensionstagare fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för den tid för vilken han eller hon beviljas pension retroaktivt, ska den kommunala pensionsanstalten på yrkande av Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

På utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och på utbildningsstöd och förtjänststöd enligt

Gällande lydelse

RP 178/2009 rd

89

Föreslagen lydelse

*lagen om offentlig arbetskraftsservice
(1295/2002) som har beviljats före denna
lags ikraftträdande tillämpas de bestämmel-
ser som gällde vid ikraftträdandet.*
